

Delredovisning II av
regeringsuppdrag att följa
upp och utvärdera Läsa,
skriva, räkna - en garanti för
tidiga stödinsatser

Dnr U2018/03700/S (delvis) och U2018/03704/S

Innehåll

Sammanfattning	4
Resultatet hittills i korthet.....	4
Ökad andel extra anpassningar sedan garantins införande	5
Störst fokus på garantins inledande moment	5
Begränsade förändringar i skolors organisation.....	6
Viktiga förutsättningar saknas fortfarande	6
1 Bakgrund.....	7
1.1 Garantin för tidiga stödinsatser.....	7
1.2 Regeringsuppdraget	7
2 Genomförande av uppdraget.....	9
2.1 Enkätundersökningen.....	10
3 Resultat.....	11
3.1 Viktiga förutsättningar för garantins genomförande saknas fortfarande.....	11
3.1.1 Kännedom om garantin.....	11
3.1.2 Kompetensutveckling.....	12
3.1.3 Organisation och tillgång till specialpedagogisk kompetens	14
3.2 Garantin genomförs främst med fokus på kartläggning och avstämningar för bedömning	17
3.2.1 Användning av nationella kartläggnings- och bedömningsmaterial.....	18
3.2.2 Uppmärksammande av svårigheter	23
3.2.3 Samråd för bedömning och planering.....	26
3.3 Ökad andel extra anpassningar och något minskad andel särskilt stöd	30
3.3.1 Genomförda stödinsatser till elever.....	30
3.3.2 Stödinsatser utformade av specialpedagogisk personal	35
3.4 Begränsade förändringar efter garantins införande.....	36
3.4.1 Organisation och arbetssätt	36
3.4.2 Övergripande erfarenheter av garantin	39
4. Avslutande reflektioner.....	42
4.1 Positiv utveckling rörande garantins första moment	42
4.2 Arbetet med garantin når inte hela vägen	43
4.2.1 Jämlikhet och jämställdhet.....	43
4.3 Sammantagen tolkning av resultaten hittills	44
4.4 Fortsatt uppföljning av garantin för tidiga stödinsatser	45
Bilaga 1	46
Bakgrund till garantins införande	46

Bilaga 2 48

Sammanfattning

Garantin för tidiga stödinsatser infördes i skollagen inför läsåret 2019/20 för att stärka skolornas arbete med att utveckla elevernas kunskaper inom svenska, svenska som andraspråk och matematik. Garantin riktas mot skolans yngre elever (förskoleklass och lågstadiet) och syftar till att alla elever som är i behov av stöd för sin språkliga och matematiska utveckling ska få rätt stöd i rätt tid.

Skolinspektionen har i uppdrag av regeringen att följa upp och utvärdera garantin från och med år 2019 till och med år 2024.¹ Det innebär att Skolinspektionen i det här fallet arbetar med utvärdering. Vi utgår från den lägesbild som kunde konstateras läsåret innan garantin och bygger sedan successivt på med empiri inför den slutliga redovisningen 2024.

Föreliggande rapport utgör den andra delredovisningen av detta regeringsuppdrag. I denna rapport redovisas den andra delen av den tredelade enkätundersökning som konstruerats och genomförts med anledning av uppdraget.²

Inom ramen för regeringsuppdraget har Skolinspektionen hittills publicerat en tematisk kvalitetsgranskning³ samt en första delredovisning, som bland annat innehåller enkätundersökningens första del.⁴ Under den kommande tvåårsperioden kommer Skolinspektionen genomföra ytterligare två granskningar, samt den sista delen av enkätundersökningen.

Det sammanvägda resultatet av utvärderingen kommer att presenteras i slutredovisningen av regeringsuppdraget, vilken publiceras i december 2024.

Resultatet hittills i korthet

Den enkätundersökning som redovisas här är riktad mot skolors förutsättningar för att uppfylla garantin, skolors genomförande av garantins olika moment, utfallet av genomförandet samt förändringar till följd av att garantin införts. Drygt 1 500 lärare, specialpedagogisk personal och rektorer på drygt 400 skolor har besvarat enkäten. Resultatet avser läsåret 2021/22, vilket är det tredje läsåret sedan garantin infördes.⁵

Den övergripande slutsatsen hittills i Skolinspektionens utvärdering är att garantin som process förefaller fungera bättre i de delar som handlar om att uppmärksamma elevers stödbehov än i de delar som ska se till att eleverna får det stöd som de är i behov av. Det finns en risk att garantin i nuläget huvudsakligen drivs av lärare och att de lämnas ensamma med detta uppdrag.

¹ (U2018/03700/S (delvis) och U2018/03704/S, Utbildningsdepartementet, samt U2018/03700 (delvis) och U2021/02259, Utbildningsdepartementet)

² Enkätundersökningen syftar till att ge underlag till den samlade utvärderingen av garantin. Skolinspektionen har därför inte gjort någon bedömning av verksamheten i de skolor som besvarat enkäten.

³ Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Tematisk kvalitetsgranskning. Dnr SI 2019:6183.

⁴ Skolinspektionen (2020) Delredovisning av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser. Dnr 2018:8016.

⁵ Noteras bör att covid-pandemin under 2020 och 2021 kan ha påverkat skolornas möjlighet att arbeta med garantin för tidiga stödinsatser under den tidsperiod som enkäten avser.

Sammantaget visar enkätresultatet på positiva förhållanden avseende garantins inledande moment. Men vi ser också att arbetet med garantin inte når hela vägen. Det handlar främst om de delar som i regleringen kopplas till begreppet samråd. Att skolorna har kommit längre i arbetet med garantins första moment jämfört med de senare momenten innebär att skolorna kan sägas vara bättre på att identifiera stödbehov än att utforma, ge och följa upp stöd. Att genomföra aktiviteter och avstämningar utifrån de nationella materialen (garantins inledande moment) förefaller alltså vara lättare att genomföra än att till exempel omprioritera i den egna verksamheten för att även få de resterande delarna på plats.

Skolinspektionen gör tolkningen att garantin i nuläget riskerar att huvudsakligen drivas av lärare själva. Lärare kan även bli lämnade ensamma med uppgiften att genomföra garantin. Det stöd till lärare som garantin föreskriver, där de genom samråd med specialpedagogisk personal ska få tillgång till dennas specifika kompetens finns inte alltid. Den specialpedagogiska personalens arbetsuppgifter verkar i praktiken inte ha förändrats i särskilt stor utsträckning utöver att de nu förväntas arbeta även mot skolans yngre elever. Skolinspektionens tolkning är att den personalgruppen hittills i stort sett arbetar med specialpedagogiska insatser på samma sätt som innan garantin.

De mest centrala resultaten sammanfattas nedan.

Ökad andel extra anpassningar sedan garantins införande

Enkätresultatet visar på en positiv utveckling då eleverna läsåret 2021/22 får extra anpassningar för både språklig och matematisk utveckling i betydligt större utsträckning än läsåret innan garantin då Skolinspektionen genomförde den första delen av enkätundersökningen. Detta gäller särskilt för elever i förskoleklassen. Lärare i förskoleklass har nu också oftare elever med extra anpassningar för den matematiska utvecklingen i sin klass. Dock utformar personal med specialpedagogisk kompetens stödinsatser till elever i förskoleklassen i betydligt mindre utsträckning jämfört med till elever i årskurs 1 och 3.

Störst fokus på garantins inledande moment

Enkätresultatet visar att skolorna genomför garantins första moment i större utsträckning än de senare momenten. De nationella materialen för kartläggning och bedömning används av såväl lärare i förskoleklass som i årskurs 1. Aktiviteterna i kartläggningsmaterialen och avstämningarna i bedömningsstöden bidrar till att elevers svårigheter uppmärksammas i större omfattning än tidigare, särskilt inom det matematiska området.

Det specialpedagogiska stödet riktar sig dock i större utsträckning till elever i årskurs 1 och 3 än till elever i förskoleklassen. Enkätresultaten visar också att garantin inte fungerar som avsett i de delar som handlar om samråd vid särskild bedömning och samråd vid planering/utformning och uppföljning av stödinsatser. Endast hälften av den specialpedagogiska personalen utformar stödinsatser och följer upp insatta extra anpassningar tillsammans med lärare i elevens klass. Lärare i de aktuella årskurserna har heller inte kontakt med specialpedagogisk personal i större utsträckning än de hade innan garantin. Det finns dock ett undantag – kontakten

mellan specialpedagogisk personal och lärare i förskoleklass angående elevers matematiska utveckling har ökat betydligt (även om denna kontakt fortfarande är den minst förekommande jämfört med andra årskurser och ämnen).

Begränsade förändringar i skolors organisation

Enkätresultatet visar att garantin hittills inte har inneburit några större förändringar i skolors organisation och arbetssätt. Trots det menar rektorerna att garantin har utvecklat arbetet med att upptäcka elever i behov av stöd.

Rektorer och specialpedagogisk personal är generellt mer positiva än ansvariga lärare i de aktuella årskurserna till hur garantin fungerar. Samtidigt menar många rektorer att arbetet med att upptäcka elevernas stödbehov fungerar bättre än arbetet med att erbjuda eleverna stöd.

Viktiga förutsättningar saknas fortfarande

Slutligen visar enkätresultatet att viktiga förutsättningar för att kunna genomföra garantin så som avsett saknas. Motsvarande resultat beskrevs även i den tidigare delredovisningen.⁶ Lärare har bristande kännedom om garantin och personal med specialpedagogisk kompetens finns inte tillräcklig omfattning, särskilt inte i förskoleklassen. Även andra faktorer som ekonomi, tid och kompetens upplevs som bristande i skolorna. Skolornas specialpedagogiska personal upplever sig insatta i garantin i större utsträckning än lärare, men både lärare och specialpedagogisk personal efterfrågar kompetensutveckling inom såväl språklig som matematisk utveckling för att kunna genomföra garantin med god kvalitet. Många rektorer anser dock inte att behovet av kompetensutveckling har ökat i och med garantins införande.

⁶ Skolinspektionen (2020) Delredovisning av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser. Dnr 2018:8016.

1 Bakgrund

1.1 Garantien för tidiga stödinsatser

Sedan den 1 juli 2019 gäller bestämmelser i skollagen om en garanti för tidiga stödinsatser. Garantin är avsedd att stärka skolornas arbete med att utveckla elevers kunskaper inom svenska, svenska som andraspråk och matematik. Den omfattar förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan. Garantin syftar till att alla elever som är i behov av stödinsatser för sin språkliga och matematiska utveckling ska få rätt stöd i rätt tid.⁷

Genom införandet av garantin förstärktes den tidigare regleringen om stöd i skollagens kapitel 3. Obligatoriska kartläggningmaterial infördes i förskoleklassen och de sedan tidigare förekommande obligatoriska nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och nationella proven i årskurs 3 kopplades till garantin. Inom garantin ska förskollärare och lärare samråda med personal med specialpedagogisk kompetens (främst speciallärare eller specialpedagog) i en särskild bedömning i de fall elever uppvisar indikation på svårigheter. Sådant samråd ska också ske vid planering av insatser och vid uppföljning av dessa. Resultatet från uppföljningen ska även lämnas över till elevens kommande lärare.⁸

Garantins nationella syfte är att öka likvärdigheten i den svenska skolan avseende elevernas möjlighet till utveckling inom det språkliga (svenska) och det matematiska området. Likvärdigheten stärks främst av att alla använder samma bedömningsmaterial. Därutöver förväntas lärarnas samråd med personal med specialpedagogisk kompetens borga för att elevernas stöd blir det rätta. Vidare berör reformen viktiga jämställdhetsaspekter då garantin förväntas medföra att färre elever med stödbehov faller mellan stolarna. Därmed kan också den skillnad som i dag finns mellan könen, avseende exempelvis betyg och gymnasiebehörighet, minska.⁹

1.2 Regeringsuppdraget

Regeringen har genom regeringsbeslut¹⁰ gett Skolinspektionen följande uppdrag:

”Regeringen uppdrar åt Statens skolinspektion att, inom ramen för sitt kvalitetsgranskningsuppdrag, följa upp och utvärdera den garanti för tidiga stödinsatser som regeringen har föreslagit i propositionen Läs, skriv, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser (prop. 2017/18:195) och som riksdagen har beslutat om (bet. 2017/18:UbU10, rskr. 2017/18:333). I utvärderingen ska myndigheten också analysera om och i så fall hur lärarnas administrativa arbete påverkas av garantin. Utvärderingen ska ha ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

⁷ 3 kap. 4 § skollagen (2010:800)

⁸ 3 kap. 4 a-b §§ skollagen (2010:800)

⁹ Regeringens proposition. *Läs, skriv, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195.

¹⁰ Regeringsbeslut 2018-09-06, U2018/03700/S (delvis) och U2018/03704/S, Utbildningsdepartementet.

Skolinspektionen ska hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) löpande informerat om arbetet. Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 18 december 2020 och slutredovisas senast den 16 december 2022.”

På grund av konsekvenser i samband med Corona-pandemin förlängdes uppdraget:

”Regeringen förlänger tiden för uppdraget till Statens skolinspektion att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser (U2018/03704). Statens skolinspektion ska istället delredovisa uppdraget senast den 16 december 2022 och slutredovisa det senast den 13 december 2024 till regeringen (Utbildningsdepartementet).

Uppdraget i övriga delar är oförändrat.”¹¹

Inom ramen för uppdraget har Skolinspektionen tidigare publicerat *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen* (Tematisk kvalitetsgranskning, dnr SI 2019:6183) samt *Delredovisning av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser* (dnr 2018:8016).

¹¹ Regeringsbeslut 2021-09-16, U2018/03700 (delvis) och U2021/02259, Utbildningsdepartementet.

2 Genomförande av uppdraget

Föreliggande rapport utgör den andra delredovisningen av Skolinspektionens regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser från och med 2019 till och med 2024.¹²

Uppdraget innebär att Skolinspektionen i det här fallet använder sig av *utvärdering* som övergripande metod. Utvärderingen genomförs som en processutvärdering genom vilken vi utvärderar reformens genomslag. Centralt för en sådan utvärdering är att samla och analysera empiri kring förutsättning, process och utfall. Fokus för Skolinspektionen är därmed att granska förutsättningar för garantins genomförande, att följa upp processen – det vill säga hur skolorna tar sig an och genomför garantins olika moment – samt att kartlägga utfallet i form av omfattning och fördelning av vidtagna stödinsatser. Då utvärderingen pågår under flera läsår ges även viss möjlighet att följa hur garantin påverkar skolornas arbete över tid. Vi utgår från den lägesbild som kunde konstateras läsåret innan garantin (2018/19). Lägesbilden togs fram genom den första delen av den tredelade enkätundersökning som konstruerats och genomförts med anledning av regeringsuppdraget. Härefter bygger vi successivt på med empiri inför den slutliga redovisningen 2024.

I den här delredovisningen presenterar vi resultatet från den andra delen av enkätundersökningen. Enkätsvaren speglar respondenternas uppfattning. Skolinspektionen gör i det här fallet ingen granskning av skolornas olika förhållanden. Enkätundersökningen utgör en egen studie men syftar även till att ge underlag till den samlade utvärderingen av garantin.

Inom regeringsuppdraget har Skolinspektionen hittills publicerat en tematisk kvalitetsgranskning om förskoleklassens arbete med garantin¹³ samt en första delredovisning som bland annat innehåller enkätundersökningens första del (vilken gav oss den första lägesbilden).¹⁴ I den här delredovisningen diskuteras resultatet även i relation till detta tidigare publicerade material.

Under den kommande tvåårsperioden kommer Skolinspektionen att följa upp resultatet hittills genom att genomföra och publicera ytterligare två granskningar inom ramen för utvärderingen, den ena med fokus på det specialpedagogiska arbetet, den andra med fokus på skolornas arbete med garantin mot bakgrund av skolagens reglering. Vidare kommer vi att genomföra den avslutande delen av enkätundersökningen.

Det sammanvägda resultatet av utvärderingen i sin helhet presenteras i slutredovisningen av regeringsuppdraget, vilken publiceras i december 2024.

¹² (U2018/03700/S (delvis) och U2018/03704/S, Utbildningsdepartementet, samt U2018/03700 (delvis) och U2021/02259, Utbildningsdepartementet)

¹³ Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Tematisk kvalitetsgranskning. Dnr SI 2019:6183.

¹⁴ Skolinspektionen (2020) *Delredovisning av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Dnr 2018:8016.

2.1 Enkätundersökningen

Uppgifterna till den andra delen av ovan nämnda enkätundersökning samlades in vårterminen 2022 och avser förhållanden i de ingående skolorna under läsåret 2021/22. Noteras bör att Skolinspektionen inte har gjort någon bedömning av verksamheten i de skolor som besvarat enkäten då det i det här fallet inte har varit fråga om inspektionsverksamhet. Redovisningen här utgår således från vad enkät-svaren från de olika respondentgrupperna visar.

Enkäten vårterminen 2022 skickades till samma drygt 400 skolor som vårterminen 2019. I urvalet ingick slumpmässigt utvalda skolenheter med minst fem elever i förskoleklass, i årskurs 1 och i årskurs 3, samt samtliga same- och specialskolor.¹⁵

De respondentgrupper som ombads svara på enkäten är lärare i förskoleklass, lärare i årskurs 1, lärare i årskurs 3, personal med specialpedagogisk kompetens och rektorer.¹⁶ Vad gäller personal med specialpedagogisk kompetens ingår endast de i redovisningen som i enkäten uppgett att deras tjänstgöring omfattar förskoleklass och/eller lågstadiet.¹⁷

Antalet respondenter i enkätundersökningen framgår nedan:

	Lärare i förskoleklass, årskurs 1, årskurs 3	Personal med specialpedagogisk kompetens	Rektorer	Totalt
2019	615	209	Fick ingen enkät	824
2022	983	315	241	1539

De lärare som svarat på enkäterna 2022 ansvarar för sammanlagt 21 288 elever (2019 var motsvarande siffra 13 268 elever).

Av de rektorer som svarat på enkäten 2022 arbetar 80,1 procent i grundskolor med kommunal huvudman, 18,3 procent i grundskolor med enskild huvudman och 1,7 procent i sameskolan.

Rektorerna har fått svara på frågor om förutsättningar för, och erfarenheter av, genomförandet av garantin. Lärare och specialpedagogisk personal svarar på frågor om arbetet med elevernas språkliga och matematiska utveckling inom ramen för garantin, såsom i vilken utsträckning kartläggnings- och bedömningsmaterialen (inklusive nationella prov) används/genomförs; i vilken utsträckning elevers svårigheter uppmärksammas genom materialen och; i vilken utsträckning samråd mellan lärare och specialpedagogisk personal sker.

2022 års enkät med frågor och svar i frekvenstabeller återfinns som bilaga i föreliggande delredovisning.¹⁸

¹⁵ Specialskolan ingick i enkäten 2019, men inte 2022.

¹⁶ Rektor ingick i enkäten 2022, men inte 2019.

¹⁷ I syfte att öka läsbarheten benämns "personal med specialpedagogisk kompetens" omväxlande "specialpedagogisk personal" i denna redovisning.

¹⁸ Enkätens fritextsvar finns inte med i bilagan, då de är alltför omfattande.

3 Resultat

Som beskrivits i föregående kapitel redovisar vi i det följande resultatet från den andra delen av den enkätundersökning som konstruerats och genomförts med anledning av regeringsuppdraget, och som utgör en del av Skolinspektionens utvärdering.

3.1 Viktiga förutsättningar för garantins genomförande saknas fortfarande

Skolhuvudmännen och skolornas rektorer ska säkerställa förutsättningarna för garantins genomförande.¹⁹ Det första område som Skolinspektionen valt att fokusera på i uppföljningen av garantireformen är skolornas grundläggande *förutsättningar* för att genomföra garantins olika moment. Här ingår vilken kännedom lärare, specialpedagogisk personal och rektorer säger sig ha av garantin, i vilken utsträckning lärare upplever sig få kompetensutveckling samt hur skolans organisatoriska och ekonomiska förutsättningar uppfattas av rektorerna.

Den samlade iakttagelsen av området är att viktiga förutsättningar som behöver vara uppfyllda för att garantin ska kunna genomföras med god kvalitet saknas. Liknande resultat redovisades även i Skolinspektionens delredovisning 2020 och förutsättningarna saknas således fortfarande. Enligt enkätsvaren 2022 handlar det om att kännedomen om garantin är bristande hos lärare, att det finns behov av kompetensutveckling hos lärare och specialpedagogisk personal, att personal med specialpedagogisk kompetens inte finns i tillräcklig omfattning – särskilt inte i förskoleklassen – samt att faktorer som ekonomi, kompetens och tid upplevs vara bristande i skolorna.

Särskilt intressant är att skolornas specialpedagogiska personal upplever sig insatta i garantin i större utsträckning än lärare. Vidare att kompetensutveckling efterfrågas av skolans personal för att de ska kunna genomföra garantin med god kvalitet, samtidigt som många rektorer inte anser att behovet av kompetensutveckling har ökat genom garantins införande.

Skolinspektionen avser att följa upp detta resultat i det fortsatta utvärderingsarbetet inför regeringsuppdragets slutredovisning 2024.

3.1.1 Kännedom om garantin

Lsåret 2021/22 har många lärare bristande kännedom om garantin samtidigt som specialpedagogisk personal är väl insatta.

För att kunna genomföra garantin med god kvalitet behöver såväl rektor som skolans lärare och specialpedagogiska personal ha kännedom om garantins syfte samt kunskap om hur den ska genomföras. I enkäten från vårterminen 2019, läsåret innan garantins införande, tillfrågades lärare i förskoleklass, årskurs 1 och 3 samt

¹⁹ 2 kap. 8, 9 §§ skollagen (2010:800)

specialpedagogisk personal om de fått information inför de kommande arbetsuppgifterna. Resultatet visade att långt ifrån alla lärare (57,7 %) nåtts av information om garantin. Den specialpedagogiska personalen uppgav dock i större utsträckning än lärarna (82,0 %) att de fått sådan information.

I enkäten 2022 ser vi att många lärare fortfarande inte har kännedom om garantin. Här ställdes frågan om hur väl insatta i garantin de olika respondentgrupperna tycker sig vara. Trots att garantin vid detta tillfälle är inne på sitt tredje läsår visar enkäten att garantin inte är helt känd av de lärare i skolan som har att hantera och genomföra garantins olika moment. Endast drygt hälften av lärarna i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 sammantaget (57,2 %) uppger att de "helt och hållet" eller "till stor del" är insatta i garantin denna vårtermin. Det innebär att en stor del av lärarna endast upplever sig insatta "till viss del" eller "inte alls".

Däremot menar rektorer och specialpedagogisk personal att de är väl insatta. I enkäten 2022 uppger de flesta rektorer (92,2 %) att de "till stor del" eller "helt och hållet" är insatta i garantin läsåret 2021/22. Även många av den specialpedagogiska personalen uppger detta (87,6 %). Den specialpedagogiska personalen var också de som i störst utsträckning, jämfört med lärare, sa sig ha fått information om garantin redan i enkäten 2019.²⁰

I enkäten 2022 gavs möjlighet att utveckla vissa svar i fritext. Här anger till exempel lärare att bristen på information om garantin varit ett skäl till att garantin inte har fungerat väl för alla elever i deras klass. Lärare i förskoleklass menar att eftersom de inte har fått information om att garantin gäller för dem, har de inte förändrat sitt arbete med att undervisa elever.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att det är betydelsefullt att lärarna är informerade och upplever sig insatta i garantin och dess olika moment för att garantins syfte ska uppfyllas. Visserligen är det en av de bärande delarna i garantins utformning att specialpedagogisk personal ska kopplas in tidigare och tydligare för de yngre eleverna, och det är av vikt att den personalgruppen har kännedom och kunskap om garantin så att det gagnar genomförandet. Men lärarna själva behöver i minst samma utsträckning ha kännedom och kunskap om garantins syfte och funktion samt hur den ska genomföras, eftersom det är de som genom sin profession och befattning ska ge eleverna den undervisning de är i behov av.

3.1.2 Kompetensutveckling

Lsåret 2021/22 efterfrågar både lärare och specialpedagogisk personal kompetensutveckling i relativt stor utsträckning, samtidigt som en tredjedel av rektorerna inte anser att behovet av kompetensutveckling ökat genom garantins införande.

Vid införandet av garantin planerades även för att denna reform skulle kunna medföra ett ökat behov av kompetensutveckling för skolans personal.²¹ För att kunna genomföra garantin med god kvalitet behöver skolans lärare tillsammans med den

²⁰ Rektor ingick inte i enkäten 2019.

²¹ Ett regeringsuppdrag för att genomföra kompetensutvecklings- och implementeringsinsatser avseende garantin tilldelades Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten från och med läsåret 2018/19. (U2018/02959/S).

specialpedagogiska personalen ha tillräcklig kunskap om hur elevers kunskapsutveckling inom såväl språk som matematik ser ut och hur den bäst kan stödjas.

I enkäten 2019 tillfrågades lärare i förskoleklass, årskurs 1 och 3 samt specialpedagogisk personal om de erbjudits kompetensutveckling inför de kommande arbetsuppgifterna. Resultatet visade att många lärare inte hade fått eller inte visste om de skulle få kompetensutveckling inom språkutveckling (80,2 %) eller matematisk utveckling (85,0 %). På samma sätt uppgav många av den specialpedagogiska personalen att de inte hade fått eller inte visste om de skulle få kompetensutveckling inom språkutveckling (78 %) eller matematisk utveckling (82 %) i samband med att garantin skulle införas.

I enkäten 2022 ser vi att många fortfarande efterfrågar kompetensutveckling. När det gäller elevers språkliga utveckling svarar en majoritet av lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 sammantaget (72 %) nej på frågan om de fått, eller vet att de kommer få, kompetensutveckling mot bakgrund av att garantin för tidiga stödinsatser införts. Drygt hälften av dessa lärare (53,1 %) uppger att de skulle behöva kompetensutveckling inom det språkliga området för att med god kvalitet kunna genomföra garantin. Även i gruppen specialpedagogisk personal uppger en stor andel (65,7 %) att de inte fått, eller inte vet om de kommer få, kompetensutveckling om elevers språkliga utveckling, och en relativt stor del av dessa (44 %) menar också att de skulle ha behövt sådan.

Även inom det matematiska området svarar en majoritet lärare i de aktuella årskurserna (74,8 %) samt specialpedagogisk personal (74,6 %) nej på frågan om de fått, eller vet att de kommer få, kompetensutveckling. Drygt hälften av dessa lärare (53 %) samt specialpedagogisk personal (54 %) menar att de skulle behöva kompetensutveckling om elevers matematiska utveckling för att med god kvalitet kunna genomföra garantin inom detta område.

Det här betyder att det finns en efterfrågan på kompetensutveckling, både inom det språkliga området och, i något större utsträckning, det matematiska. Även om det är något mindre andelar som uppger att de inte har fått någon sådan läsåret 2021/22 jämfört med läsåret innan garantin menar fortfarande många lärare och specialpedagogisk personal²² att de är i behov av kompetensutveckling under garantins tredje läsår.

I enkäten 2022 ställdes en fråga till rektorerna om i vilken grad de menar att införandet av garantin för tidiga stödinsatser inneburit ett ökat behov av kompetensutveckling hos undervisande lärare i de aktuella årskurserna. En stor del av rektorerna (64,7 %) uppger här att garantins införande i "hög grad" eller "viss grad" har ökat behovet av kompetensutveckling inom språklig utveckling hos lärare i förskoleklass och lågstadiet. Nära en tredjedel (30,3 %) uppger emellertid att garantins införande endast ökat behovet av kompetensutveckling i "låg grad" eller att behovet "inte förändrats". Liknande utfall ser vi när det gäller kompetensutveckling inom matematisk utveckling. En stor del av rektorerna (61,8 %) uppger att garantins införande i "hög grad" eller "viss grad" har ökat behovet av sådan kompetens-

²² Av de i gruppen personal med specialpedagogisk kompetens som är utbildade speciallärare är en större del (71 %) specialiserade mot språk-, skriv och läsutveckling medan betydligt färre (29 %) är specialiserade mot matematikutveckling. Några har båda inriktningarna.

utveckling samtidigt som en dryg tredjedel (33,6 %) uppger att behovet av kompetensutveckling inom det matematiska området endast ökat i "låg grad" eller att behovet "inte förändrats".

I enkäten 2022 har vissa svar utvecklats i fritext. Här beskriver lärare i förskoleklass och årskurs 1 att de generellt behöver mer kompetensutveckling för att garantin ska kunna fungera väl för alla elever. De efterfrågar också mer kompetens för hur de ska arbeta vidare med det som upptäcks genom kartläggnings- och bedömningsmaterialen och för hur de ska arbeta vidare med elever som trots stödinsatser inte når målen. Lärare beskriver också att de specifikt behöver mer stöd för att arbeta med materialen med elever som har annat modersmål än svenska.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att det är en förutsättning att lärare och specialpedagogisk personal ges möjlighet till kompetensutveckling för att garantin ska fungera som avsett. Andelen lärare och specialpedagogisk personal som fått, eller vet att de kommer få, kompetensutveckling om elevers språkliga eller matematiska utveckling har visserligen ökat något sedan 2019, men det är alltför många som menar att de är i behov av kompetensutveckling för att med god kvalitet kunna genomföra garantin. Rektorer (och huvudmän) behöver därför i större utsträckning än vad enkäten visar vara lyhörda för detta behov hos personalen.

3.1.3 Organisation och tillgång till specialpedagogisk kompetens

Lsåret 2021/22 anser en tredjedel av rektorerna att de inte har tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att med god kvalitet kunna genomföra garantin. Särskilt brister tillgången till specialpedagogisk kompetens för förskoleklass eleverna och deras matematiska utveckling.

För att kunna genomföra garantin för tidiga stödinsatser med god kvalitet behöver skolan ha tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. I Skolinspektionens delredovisning 2020 redogjordes för att rutiner för genomförandet av garantin inte alltid funnits på plats under garantins första läsår 2019/20. Det handlade bland annat om att lärare inte fått tid för planering, att personella resurser inte fördelats på ett verksamt sätt och att uppdraget för personal med specialpedagogisk kompetens inte förändrats i och med garantins införande.²³

I enkäten 2022 ser vi att det tidigare resultatet till viss del kvarstår. Många rektorer bedömer själva att de inte har tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för garantin. Då frågan om detta ställdes till rektorerna uppger en tredjedel (32,8 %) att skolan endast "till viss del" eller "inte alls" har tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att kunna genomföra garantin med god kvalitet.

Vi ser dock en stor skillnad då resultatet fördelas på huvudmannaskap. En större andel rektorer i kommunala skolor (36,8 %) uppger att de endast "till viss del" eller

²³ Skolinspektionen (2020) *Delredovisning av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Dnr 2018:8016.

”inte alls” har tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för garantin. Samtidigt uppger endast en betydligt mindre del av rektorer i skolor med enskild huvudman (18,2 %) detsamma.

I enkätens urval har vi även undersökt om det finns någon skillnad mellan de mer positiva och de mer negativa skolorna givet de parametrar urvalet bygger på. Tydligast framkommer skillnader kopplade till föräldrarnas utbildningsnivå. De rektorer som svarar att förutsättningarna helt och hållet är tillräckliga arbetar på skolor där andelen elever med högutbildade föräldrar är jämförelsevis hög, samtidigt som de rektorer som svarar att förutsättningarna inte alls är tillräckliga arbetar på skolor där andelen elever med högutbildade föräldrar är jämförelsevis låg. Det här är ett resultat som är intressant mot bakgrund av att tidiga insatser för elevers språkliga och matematiska utveckling antas stärka skolans möjlighet att bryta kopplingen mellan elevernas resultat och föräldrarnas utbildningsnivå, vilket anges som ett av skälen till garantins införande.²⁴

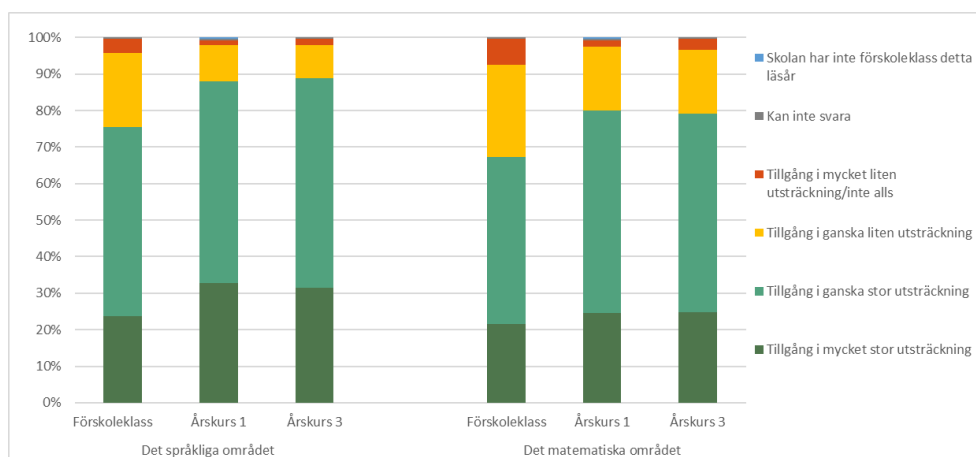
Många rektorer beskriver vad de menar med brister i organisatoriska och ekonomiska förutsättningar i enkätens fritextsvar. Här framkommer att bristen ofta kopplas samman med brist på specialpedagogisk kompetens i någon form. Rektorer beskriver till exempel att de inte har utrymme i sin budget för att ha tillräckligt med specialpedagogisk personal. De löser det på andra sätt - ibland genom att endast ha specialpedagogisk personal inom antingen det språkliga eller det matematiska området, ibland genom att specialpedagogisk personal bara arbetar med vägledning till klasslärare istället för med stödinsatser till elever och ibland genom att bara använda specialpedagogisk personal som är centralt placerad (det vill säga inte anställd specifikt i den aktuella skolan).

Även lärare och specialpedagogisk personal har utvecklat sina enkätsvar i fritext. Här beskrivs i många fall att garantin för tidiga stödinsatser inte har fungerat väl för alla elever beroende på brist på specialpedagogisk personal eller på att den specialpedagogiska personal som finns inte har tillräcklig tid för att tillgodose behoven. Flera svar handlar om att personal med specialpedagogisk kompetens inte är fördelade på ett bra sätt över de olika årskurserna. Den specialpedagogiska personalen beskriver själva att de har svårt att räkna till när deras tjänst inte medger ett särskilt fokus på exempelvis bara förskoleklass. Som en brist nämns också att det inte finns specialpedagogisk personal med kompetens för både svenska, svenska som andraspråk och matematik.

I enkäten 2022 ställdes en fråga till rektorerna om hur tillgången till specialpedagogisk personal sett ut under läsåret 2021/22. Även om många rektorer lyfter brister vad gäller specialpedagogiska insatser i enkätens fritextsvar (se ovan) uppger de flesta att det i ”mycket stor” eller ”ganska stor” utsträckning funnits tillgång till specialpedagogisk kompetens inom både det språkliga och det matematiska området för årskurs 1 och årskurs 3. För förskoleklass uppger mindre andelar rektorer detsamma. Se figur 1 (fråga 16):

²⁴ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195, s 21 ff

Figur 1. 2021/22 Tillgång till specialpedagogisk kompetens

Diagrammet visar förhållanden läsåret 2021/22 fördelat på ämnesområden och årskurser.

Enkäten 2022 visar att det, enligt rektorerna, är något vanligare att det finns god tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens inom det språkliga området än inom det matematiska. Vi ser också att det är något vanligare att det finns god tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens för årskurs 1 och 3 jämfört med förskoleklassen. När det gäller förskoleklassen uppger nära en fjärdedel av rektorerna (24 %) att specialpedagogisk kompetens för förskoleklass elevernas språkliga utveckling endast funnits tillgänglig i "ganska liten" eller "mycket liten" utsträckning, alternativt "inte alls". Än fler, nära en tredjedel (32,4 %) av rektorerna, menar detsamma när det gäller specialpedagogisk kompetens för förskoleklass elevernas matematiska utveckling.

I enkätens fritextsvar kopplar rektorer även brister i organisatoriska och ekonomiska förutsättningar till personalens kompetens och svårigheter att rekrytera samt till stor frånvaro (särskilt i samband med pandemin) vilket har gjort att planerade moment har behövt ställas in eller flyttas fram. Även elevunderlaget (många elever med utländsk bakgrund och/eller i behov av stöd), organisatoriska svårigheter i övrigt samt tid nämns här.

Angående organisationen menar lärare och specialpedagogisk personal i sina fritextsvar att det finns behov av att ta fram nya arbetssätt och rutiner på skolan för att arbetet med garantin ska fungera väl för samtliga elever. Exempelvis nämns behov av att lägga in garantins olika moment, och tidpunkter för när den specialpedagogiska personalen ska komma in, i skolans årshjul. Specialpedagogisk personal beskriver behov av att synliggöra vilka stödinsatser som har erbjudits och hur dessa har följts upp. Vidare beskriver lärare att de behöver mer resurser generellt i klassrummet för att kunna genomföra garantins kartläggnings- och avstämningsdelar. Främst efterfrågas specialpedagogisk personal, men även annan personal, eftersom undervisningen enligt lärarna behöver ske i mindre grupper. Här nämns även behov av att dela upp klassen i mindre lokaler.

Lärare lyfter även avsaknad av tid som skäl till varför garantin inte har fungerat väl för alla elever eller till varför de inte har förändrat undervisningen. Lärare i förskoleklass menar att de behöver tid för att planera och kartlägga, men också för att ge stöd till elever. De efterfrågar också mer planeringstid tillsammans med annan personal för att kunna samordna insatser. Lärare i årskurs 1 beskriver att de lägger

mycket tid på att använda bedömningsmaterialet, att dokumentera det som framkommer och att redovisa resultaten. De menar att detta medför mindre undervisningstid för eleverna.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att förutsättningarna behöver stärkas i skolorna om garantin ska kunna genomföras med god kvalitet. En av förutsättningarna för att kunna genomföra garantin så som avsetts är att skolan har tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens (främst specialpedagog eller speciallärare). Tillgången till personal med specialpedagogisk kompetens ska säkerställas av skolans huvudman.²⁵ Dock är det rektor som beslutar om hur den tillgängliga specialpedagogiska personalen ska fördelas inom skolenheten.²⁶ En avsikt med garantin är att den ska leda till en omfördelning av specialpedagogiska resurser från skolans senare år till de tidigare åren, eftersom tidiga insatser bedöms motverka behovet av insatser i de högre årskurserna.²⁷ Garantin syftar således till en ökning av specialpedagogiska insatser för de yngsta eleverna. Om situationen som rektorerna beskriver 2022 kvarstår framöver, där såväl årskurs 1 som årskurs 3 har tillgång till specialpedagogisk personal i större utsträckning än förskoleklassen, kan detta syfte inte sägas ha uppnåtts.

Vidare behöver rektorerna se över skolans rutiner och arbetssätt mot bakgrund av garantin.²⁸

3.2 Garantin genomförs främst med fokus på kartläggning och avstämningar för bedömning

Nästa område som Skolinspektionen fokuserar på i uppföljningen av garantireformen är själva *processen* i garantin för tidiga stödinsatser, närmare bestämt genomförandet av de olika moment som regleras i skollagen på skolenhetsnivå.²⁹

I skolorna ska lärare i de aktuella årskurserna använda nationella material för kartläggning och avstämning för bedömning. Vidare ska lärarna samråda med personal med specialpedagogisk kompetens i en särskild bedömning i de fall elever uppvisar indikation på svårigheter. Samråd ska också ske vid planering av insatser och vid uppföljning av dessa. Därpå ska resultatet från uppföljningen överlämnas till elevens kommande lärare.

²⁵ 2 kap. 8b § skollagen (2010:800)

²⁶ 2 kap. 9, 10 §§ skollagen (2010:800)

²⁷ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195. s. 56.

²⁸ Skolverket har tagit fram rekommendationer till bland annat rektorer som ett stöd i arbetet med garantin. Rekommendationerna handlar om hur rektorn kan organisera verksamheten så att garantins syfte uppfylls. Se Skolverket (2022). *Rekommendationer om arbetet med garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklass och lågstadiet*. Elektronisk, tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/rekommendationer/rekommendationer-om-arbetet-med-garantin-for-tidiga-stodinsatser-i-forskoleklass-och-lagstadiet>. Hämtad: 2022-09-26.

²⁹ 3 kap. 4, 4a, 4b §§ skollagen (2010:800)

Den samlade iakttagelsen av området är att skolorna genomför garantins första moment i större utsträckning än de senare. Aktiviteterna i kartläggningsmaterialen i förskoleklass och avstämningarna i bedömningsstöden i årskurs 1 används av nästintill samtliga lärare och bidrar i stor utsträckning till att elevers svårigheter uppmärksammas i större omfattning än tidigare, särskilt inom det matematiska området.

Av skolornas enkätsvar 2022 framkommer emellertid att garantin ännu inte fått genomslag i de delar som innebär samråd vid särskild bedömning, vid planering/utformande av insatser samt vid uppföljning. Samråd förutsätter kontakt men några större förändringar sedan läsåret innan garantin ses inte vad gäller kontakter mellan lärare i lågstadiets årskurs 1 och 3 och specialpedagogisk personal inom de två ämnesområdena, och inte heller i förskoleklass när det gäller elevernas språkliga utveckling. Dock finns ett undantag; även om förekomsten av kontakter fortfarande är låg ses en tydlig ökning av dessa i förskoleklassen inom det matematiska området.

I övrigt ser vi att specialpedagogiskt stöd förekommer i mindre utsträckning i förskoleklassen jämfört med i årskurs 1 och 3, samt att endast hälften av den specialpedagogiska personalen utformar stödsatser och följer upp insatta extra anpassningar tillsammans med lärare i elevens klass.

Det här innebär sammantaget att garantin fungerar bättre i de delar som handlar om att uppmärksamma elevers stödbehov än i de delar som ska säkerställa att eleverna faktiskt får det stöd de är i behov av.

Skolinspektionen avser att följa upp detta resultat i det fortsatta utvärderingsarbetet inför regeringsuppdragets slutredovisning 2024.

3.2.1 Användning av nationella kartläggnings- och bedömningsmaterial

Garantins första moment är att läraren ska använda sig av ett nationellt kartläggnings- eller bedömningsmaterial. Dessa material är framtagna för att öka likvärdigheten för eleverna i skolan, vilket är ett av garantins syften.³⁰

Kartläggningsmaterial i förskoleklassen

Lsåret 2021/22 används både kartläggningsmaterialet Hitta språket och kartläggningsmaterialet Hitta matematiken i full utsträckning och lärare genomför vanligen aktiviteterna med klassens elever själva.

I förskoleklassen är det, sedan garantins införande läsåret 2019/20, obligatoriskt att använda Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta språket och Hitta matematiken för att kartlägga elevernas kunskapsutveckling inom det språkliga (svenska) respektive matematiska området.³¹ De ingående aktiviteterna ska genomföras under höstterminen.

Redan läsåret innan materialet blev obligatoriskt att använda hade nästintill alla lärare i förskoleklass, enligt Skolinspektionens enkät från vårterminen 2019, tagit del

³⁰ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödsatser*. Prop. 2017/18:195. s. 23.

³¹ 8 kap. 2-3 §§ skolförordningen (2011:185)

av de då preliminära kartläggningsmaterialen Hitta språket (96,6 %) och Hitta matematiken (94,6 %). Många lärare i förskoleklass uppgav också att de använt någon form av systematiskt kartläggnings- eller bedömningsmaterial för att utvärdera den språkliga (88,3 %) respektive den matematiska (78 %) utvecklingen hos eleverna under läsåret innan garantin.

Eftersom kartläggningsmaterialen blev obligatoriska att använda i förskoleklassen då garantin infördes tillfrågades rektorerna i Skolinspektionens enkät 2022 om materialen använts och för hur stor del av eleverna. Nästintill alla rektorer (97,1 %) uppger att kartläggningsmaterialet Hitta språket använts för "samtliga" eller "en stor del" av eleverna i förskoleklass under läsåret 2021/22. Likaså uppger nästintill alla rektorer (96,3 %) att kartläggningsmaterialet Hitta matematiken använts för "samtliga" eller "en stor del" av eleverna i förskoleklass detta läsår.

I enkäten 2022 fick lärarna i förskoleklass svara på frågan om de använt hela materialet - det vill säga materialens sammantaget åtta aktiviteter - under läsåret 2021/22. I princip alla lärare i förskoleklass (99,1 %) uppger att de använt "hela" eller "en stor del" av materialet Hitta språket. Likaså uppger i princip alla lärare i förskoleklass (97,2 %) att de använt "hela" eller "en stor del" av materialet Hitta matematiken.

Då mycket få lärare svarade att de endast använt delar av materialen är det också mycket få som fick svara på enkätens följdfråga med fritextsvar om vilka delar som, av något skäl, valts bort. En likhet som dock framkommer i de fåtaliga svaren är att det är aktiviteten Sanden/riset i Hitta matematiken som inte genomförts. Några av de synpunkter som lämnas av de som besvarat frågan är att aktiviteten inte visar användbara färdigheter, att den inte känns relevant för åldern och att det är alltför svårt att få så små barn att argumentera med varandra (vilket ingår i aktiviteten) när de nyss har börjat i samma klass. Motsvarande kritik mot just den här aktiviteten beskrivs även i Skolinspektionens tidigare kvalitetsgranskning om arbetet med kartläggning i förskoleklassen 2020.³² Där anges att lärare vid flera skolor upplevt att matematiken var svår och att innehållet i framför allt aktiviteten Sanden/riset var otidlig. Detta, menade de intervjuade lärarna i granskningen, försvårade genomförandet av kartläggningen och det var också svårt att veta hur resultatet skulle användas.³³

I första hand är det förskoleklassens lärare som ska genomföra kartläggningsmaterialets olika aktiviteter med eleverna. Aktiviteternas innehåll utgår från läroplan och kursplaner och är utformat för att kunna ingå som naturliga delar av den ordinarie undervisningen. I Skolverkets lärarinformation i materialen anges att det är en fördel om det är den undervisande läraren som genomför aktiviteterna eftersom läraren då, med stöd av materialet, kan upptäcka områden som hela eller delar av klassen visar svårigheter med och som den fortsatta undervisningen behöver fokusera på.³⁴

³² Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Tematisk kvalitetsgranskning. Dnr SI 2019:6183.

³³ *Ibid*, s. 24.

³⁴ Skolverket. (2022). *Hitta språket – Nationellt kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet i förskoleklass*. Dnr: 2019:567.s. 4.; Skolverket. (2022). *Hitta matematiken – Nationellt kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande i förskoleklass*. Dnr: 2019:568. s. 3.

I Skolinspektionens tidigare granskning från 2020 framkom att den undervisande läraren själv haft ansvar för och genomfört alla, eller så gott som alla, aktiviteter med sina elever vid nästintill alla 30 granskade skolor.³⁵ Även enkäten 2022 visar att de allra flesta lärare i förskoleklass själva genomfört aktiviteterna i Hitta språket (92,3 %) och Hitta matematiken (89,5 %). I någon mån har aktiviteterna genomförts av någon annan undervisande lärare än den som besvarat frågan. Det har då oftast handlat om att man i förskoleklassen har två lärare som delar på undervisningen och att det har varit den andra läraren – som ibland beskrivs vara mer inriktad på svenska respektive matematik – som genomfört aktiviteterna.

I den tidigare granskningen 2020 framkom även att många skolor inte genomförde alla aktiviteter under höstterminen samt att aktiviteterna i de flesta fall genomfördes i grupper om cirka 3–4 elever.³⁶ Även i fritextsvaren i enkäten 2022 uttrycker några lärare att delar i kartläggningsmaterialet inte går att genomföra i helklass. De beskriver att de genomför aktiviteter som stationsarbete, i mindre grupper eller ibland på individnivå. Vidare beskriver både lärare i förskoleklass och specialpedagogisk personal att de obligatoriska kartläggningsmaterialen tar längre tid att genomföra än material de använt tidigare. Specialpedagogisk personal menar att kartläggningen i förskoleklass ofta inte är klar förrän i slutet av höstterminen eller i början av vårterminen, vilket innebär att det inte är mycket tid kvar för att planera och erbjuda stödinsatser. Lärare i förskoleklass beskriver därtill att kartläggningen tar mycket tid från höstterminens inskolning som är en viktig tid för eleverna när de är nya både i klassen och i skolan.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att aktiviteterna i förskoleklassens obligatoriska kartläggningsmaterial i används i full utsträckning. Det kan dock finnas en risk för att aktiviteter som upplevs för svåra att använda väljs bort. Vidare ser vi att aktiviteterna i förskoleklassens obligatoriska kartläggningsmaterial vanligtvis genomförs av lärarna själva, vilket är i enlighet med Skolverkets rekommendationer.

Noteras bör dock att garantins regler föreskriver att kartläggningen genomförs under höstterminen, detta så att elever i behov av stöd kan få det så tidigt som möjligt. Vidare är det viktigt att uppmärksamma risken för den negativa effekt som kan uppstå i det fall lärare genomför aktiviteterna i förskoleklassen med mindre grupper av elever utan att någon annan lärare finns att tillgå för de övriga eleverna. Att det ska vara lärarna själva som genomför materialens olika aktiviteter för att på så sätt få underlag till att förändra och anpassa sin egen undervisning är, som nämnts, önskvärt. Men i det fall övriga elever hänvisas till någonting annat än ordinarie undervisning under den tid aktiviteterna pågår minskar elevernas undervisningstid, vilket i sin tur kan motverka garantins målsättningar om att öka elevernas kunskande inom de två kunskapsområdena.

³⁵ Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Tematisk kvalitetsgranskning. Dnr SI 2019:6183.

³⁶ Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Tematisk kvalitetsgranskning. Dnr SI 2019:6183.

Bedömningsstöd i årskurs 1

Läsåret 2021/22 används de nationella bedömningsstöden för de flesta elever i årskurs 1, men avstämningen Skriva används i begränsad utsträckning och specialpedagogisk personal som vanligtvis inte undervisar i klassen genomför avstämningarna i flera fall.

I årskurs 1 är det obligatoriskt att, i ämnena svenska och svenska som andraspråk, använda Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling, samt att i ämnet matematik använda Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning.³⁷ Liksom i förskoleklassen är de här materialen framtagna för att öka likvärdigheten för eleverna i skolan, vilket är ett av garantins syften.³⁸ För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda nationella bedömningsstöd vid avstämningsstillfällena under både höstterminen och vårterminen.³⁹

Nationella bedömningsstöd var obligatoriska i årskurs 1 redan innan garantin infördes och någon särskild fråga om användandet ställdes därför inte i enkäten 2019.

I enkäten 2022 svarar lärare i årskurs 1 på frågan om de under läsåret 2021/22 använt Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling för att följa upp den språkliga utvecklingen hos eleverna och om de använt Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning för att följa upp elevernas matematiska utveckling.

Bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling består av två delar: Läs och Skriva. I princip alla lärare i årskurs 1 (98,5 %) uppger att de har använt avstämningen Läs för "samtliga" eller "en stor del av" klassens elever. Dock har avstämningen Skriva inte alls använts i samma utsträckning. Knappt tre fjärdedelar (73,4 %) uppger att de har använt avstämningen Skriva för "samtliga" eller "en stor del av" klassens elever. Anmärkningsvärt är att en femtedel av lärarna i årskurs 1 (20,4 %) inte har använt avstämningen Skriva för någon av klassens elever, trots att det är obligatoriskt.

Vidare uppger i princip alla lärare i årskurs 1 (97,6 %) att de har använt avstämningen Taluppfattning under läsåret 2021/22 för att följa upp den matematiska utvecklingen hos "samtliga" eller "en stor del av" klassens elever.

På samma sätt som i förskoleklassen är det av vikt att lärare i årskurs 1 själva genomför avstämningarna i bedömningsstöden med eleverna - detta för att bättre kunna bilda sig en uppfattning om elevernas kunskaper, vad undervisningen bör inriktas på samt hur den behöver anpassas.⁴⁰ I enkäten 2022 är det också en stor del av lärarna i årskurs 1 som uppger detta - dock inte lika stora andelar här som i förskoleklassen. När det gäller det språkliga området är det tre fjärdedelar av lärarna i årskurs 1 som uppger att de själva genomfört avstämningarna (75,1 %) och för matematik uppger en nästan lika stor andel detsamma (71,3 %).

Det här innebär alltså att avstämningarna i årskurs 1 i en relativt stor omfattning har genomförts av någon annan än undervisande lärare. Nära en femtedel av lärarna uppger att avstämningar inom det språkliga området (17,2 %) såväl som

³⁷ 9 kap. 22 b-c §§, 11 kap. 12 b-c §§ och 12 kap. 12 b-c §§ skolförordningen (2011:185)

³⁸ Regeringens proposition. *Läs, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödsatser*. Prop. 2017/18:195. s. 23.

³⁹ Skolverket (2022) Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling. Lärarinformation, samt Skolverket (2022) Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning. Lärarinformation.

⁴⁰ Skolverket. (2022). *Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling – Svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1-3*. Dnr: 2019:563. s. 2.

inom det matematiska (17,6 %) främst har genomförts av specialpedagogisk personal som vanligtvis inte undervisar i klassen.

Liksom i förskoleklassen har avstämningarna i någon mån genomförts av någon annan undervisande lärare än den som besvarat frågan, såsom av svensklärare, lärare i svenska som andraspråk, matematiklärare eller förstelärare inom respektive ämnesområde eller resurslärare.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att de obligatoriska nationella bedömningsstöden i årskurs 1 används i stor utsträckning. Dock väljer en del lärare bort avstämningen Skriva, vilket gör att underlaget för bedömning inte blir fullständigt. Vidare genomförs avstämningar i flera fall av specialpedagogisk personal som vanligtvis inte undervisar i klassen. Även detta medverkar till att lärare kan få svårare att bilda sig en uppfattning om elevernas kunskaper och därmed också få svårare att i förlängningen anpassa undervisningen så som garantin avser.

Frivilliga material för kartläggning och bedömning

Läsåret 2021/22 används andra material parallellt med de obligatoriska för att kartlägga eller bedöma elevernas kunskapsutveckling.

I årskurs 3 är Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning inte obligatoriska att använda. I enkäten 2022 är det ändå många av lärarna som uppger att de genomfört avstämning Läs (61 %) respektive avstämning Skriva (62,5 %) med "samtliga" eller "en stor del av" eleverna i årskurs 3. Än fler har genomfört avstämningen Taluppfattning (73,3 %) med "samtliga" eller "en stor del av" klassens elever. Av de lärare som använt bedömningsstöden i årskurs 3 har en stor del själva genomfört avstämningarna (86,8 % Läs/Skriva, 92 % Taluppfattning).

Det är även mycket vanligt att använda andra material i årskurs 3. I enkäten 2022 uppger nära tre fjärdedelar av lärarna i årskurs 3 (73,5 %) att de använder något annat material än Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling för att följa upp elevernas språkliga utveckling och över hälften (58,5 %) att de använder något annat material än Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning för att följa upp elevers matematiska utveckling.

Även i förskoleklass och årskurs 1, där de nationella materialen är obligatoriska, används annat material för att kartlägga eller bedöma elevernas kunskaper. I enkäten 2022 uppger nära hälften av lärarna i förskoleklass (46,5 %) att de använt något annat material än det obligatoriska för att kartlägga elevernas språkliga utveckling och nära en fjärdedel (23,2 %) att de använt något annat material för att kartlägga den matematiska. I årskurs 1 finns liknande andelar. Knappt hälften av lärarna i årskurs 1 (48,5 %) uppger att de använt något annat material än det obligatoriska för att bedöma elevernas språkliga utveckling och en tredjedel (33,5 %) att de använt annat material för att bedöma den matematiska utvecklingen hos eleverna.

I enkätens fritextsvar har lärare och personal med specialpedagogisk kompetens utvecklat sina svar om varför de använder annat material vid sidan av de obligatoriska kartläggnings- och bedömningsmaterialen. Lärare menar att de redan innan garantin hade ett väl fungerande arbete med att identifiera elever i behov av stöd, dels genom att använda något systematiskt bedömningsmaterial, dels genom att de identifierade eleverna i sin egen undervisning. Lärare och specialpedagogisk

personal menar att det nya materialet tar längre tid att genomföra och dokumentera, vilket gör att det tar lång tid innan eleverna får insatser om de ska utgå ifrån detta.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att lärare till viss del använder dubbla material för att kartlägga eller bedöma elevernas utveckling. Tydligast framträder detta i förskoleklass och årskurs 1 där lärare dels i mycket stor utsträckning använder de obligatoriska materialen, dels använder något annat systematiskt material för kartläggning eller bedömning. Vidare kan en viss överlappning antas i årskurs 3, där många lärare uppger att de använder de frivilliga nationella bedömningsstöden och många lärare uppger att de använder andra bedömningsmaterial.

I årskurs 3 är det obligatoriskt att genomföra nationella prov, och det är också de nationella proven som utgör underlag för en likvärdig bedömning inom ramen för garantin. Proven visar var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling och därigenom kan stödbehov uppmärksammas. De nationella proven ligger dock sent under läsåret och har inte alltid hunnit genomföras vid tiden för Skolinspektionens enkätutskick. Hur skolorna hanterar resultaten från de nationella proven inom ramen för garantin ingår därför inte i denna delredovisning.

3.2.2 Uppmärksammande av svårigheter

Med hjälp av de olika nationella materialen för kartläggning och bedömning kan lärare identifiera elever som visar indikation på att inte uppfylla de kriterier för bedömning som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3 och som därför kan vara i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Att tidigt upptäcka eller uppmärksamma elever som är i behov av stöd för sin språkliga och/eller matematiska utveckling är ett av garantins uttryckliga syften.⁴¹ Lärare kan dock uppmärksamma elevers svårigheter på olika sätt och de obligatoriska materialen är bara en av flera möjligheter för lärare att ta reda på elevers kunskaper.

Uppmärksammande i förskoleklassen

Lsåret 2021/22 uppmärksammar lärare i förskoleklass elevers svårigheter i större utsträckning genom de nationella kartläggningsmaterialen än genom tidigare använda material, särskilt inom området matematik.

I enkäten 2019 uppgav tre fjärdedelar av lärarna i förskoleklass (75,1 %) att de fått reda på att elever haft behov av stöd för sin språkliga utveckling genom att använda någon typ av kartläggnings- eller bedömningsmaterial. En mindre andel (56,6 %) uppgav att de fått reda på stödbehov inom det matematiska området på ett sådant sätt.

I enkäten 2022 uppger drygt fyra femtedelar av lärarna i förskoleklass (83,2 %) att de fått reda på att en elev haft behov av stöd rörande den språkliga utvecklingen genom att använda Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta språket. En stor del

⁴¹ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195 s. 21-22.

(77,1 %) uppger att de fått reda på att en elev haft behov av stöd rörande den matematiska utvecklingen genom att använda Skolverkets kartlägningsmaterial Hitta matematiken.

Uppmärksammandet av stödbehov i förskoleklassen sker därmed i stor utsträckning genom de obligatoriska nationella kartlägningsmaterialen läsåret 2021/22.

Stödbehov uppmärksammas dock även genom andra systematiska material än de obligatoriska, men det sker i betydligt mindre utsträckning. Som beskrivits använder knappt hälften av lärarna i förskoleklass (46,5 %) även något annat material än Hitta språket för att kartlägga den språkliga utvecklingen hos eleverna läsåret 2021/22. Det är dock bara en knapp fjärdedel av lärarna totalt i förskoleklass (23,2 %) som menar att de kunnat få reda på att en elev haft behov av stöd för sin språkliga utveckling genom detta andra material. Vidare använder en knapp fjärdedel av lärarna i förskoleklass (23,2 %) något annat material än Hitta matematiken för att kartlägga den matematiska utvecklingen. Här är det en ännu mindre andel, en tiondel av lärarna totalt (10,7 %) som menar att de kunnat få reda på att en elev haft behov av stöd för sin matematiska utveckling genom detta andra material.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att andelen lärare i förskoleklass som uppmärksammat elevers svårigheter genom ett systematiskt kartlägningsmaterial har ökat sedan garantin infördes. Det gäller såväl Hitta språket som Hitta matematiken. När det gäller att uppmärksamma svårigheter inom det matematiska området ser vi en särskilt stor ökning (trots att svårigheter i samband med aktiviteten Sanden/riset noterats i vissa fall).

Som beskrivits använder i stort sett alla lärare i förskoleklass Hitta språket och Hitta matematiken för att kartlägga utvecklingen hos eleverna läsåret 2021/22. De flesta menar samtidigt att det varit genom den egna undervisningen som de har kunnat uppmärksamma elevers svårigheter inom det språkliga respektive matematiska området. Det ena utesluter dock inte det andra, eftersom kartlägningsmaterialen är konstruerade för att kunna ingå i den ordinarie undervisningen och många lärare i förskoleklass själva genomför materialens aktiviteter med eleverna.

Uppmärksammande i årskurs 1

Lsåret 2021/22 uppmärksammar lärare i årskurs 1 elevers svårigheter i större utsträckning än tidigare genom de nationella bedömningsmaterialen, särskilt inom matematik.

I enkäten 2019 uppgav en stor del av lärarna i årskurs 1 (81,6 %) att de fått reda på elevers behov av stöd för den språkliga utvecklingen genom att använda någon typ av systematiskt kartlägnings- eller bedömningsmaterial. En betydligt mindre andel lärare i årskurs 1 (70,5 %) uppgav att de fått reda på elevers behov av stöd för den matematiska utvecklingen på detta sätt.

I enkäten 2022 uppger en stor del av lärarna i årskurs 1 (84,5 %) att de har fått reda på att en elev haft behov av stöd rörande den språkliga utvecklingen genom att använda Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling. När det gäller matematik är det en nästintill lika stor del av lärarna i årskurs 1 (79,6 %) som uppger att de fått reda på att en elev haft behov av stöd genom att använda Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning.

Uppmärksammandet sker alltså i större utsträckning genom de nationella bedömningsstöden sedan garantins införande.

I årskurs 1 uppmärksammas stödbehov även till viss del även genom annat systematiskt material än Skolverkets nationella bedömningsstöd. Det är dock mindre vanligt att lärarna får reda på elevers stödbehov inom det språkliga (29 %) respektive det matematiska området (18,6 %) på det sättet.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att andelen lärare i årskurs 1 som uppmärksammat elevers svårigheter genom de nationella bedömningsstöden har ökat sedan garantins införande. Det gäller för både det språkliga och det matematiska området, men inom det matematiska i större utsträckning.

Uppmärksammande i årskurs 3

Läsåret 2021/22 uppmärksammar lärare i årskurs 3 elevers behov av stöd genom frivillig användning av de nationella bedömningsstöden.

I enkäten 2019 uppgav en stor del av lärarna i årskurs 3 (79,2 %) att de fått reda på elevers behov av stöd för den språkliga utvecklingen genom att använda någon typ av systematiskt kartläggnings- eller bedömningsmaterial. En relativt stor andel lärare i årskurs 3 (72,2 %) uppgav att de fått reda på elevers behov av stöd för den matematiska utvecklingen på detta sätt.⁴²

I enkäten 2022 uppger tre femtedelar av lärarna i årskurs 3 (60,7 %) att de fått reda på att en elev haft behov av stöd för den språkliga utvecklingen genom att använda Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling. Drygt hälften (51,8 %) uppger att de fått reda på att en elev haft behov av stöd i matematik genom Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning. Därutöver uppger lärare i årskurs 3 att de fått reda på elevernas behov av stöd genom något annat systematiskt material. Drygt hälften (52,4 %) uppger detta när det gäller det språkliga området och en något mindre andel (39,0 %) när det gäller det matematiska.

Uppmärksammandet i årskurs 3 sker således i relativt stor utsträckning genom olika systematiska kartläggnings- och bedömningsmaterial. Framför allt sker uppmärksammandet genom de nationella bedömningsstöden (vilka är frivilliga i den här årskursen).

I årskurs 3 finns även möjlighet att upptäcka eller uppmärksamma elever som är i behov av stöd för sin språkliga och/eller matematiska utveckling genom de nationella proven. Som tidigare nämnts har dessa inte alltid hunnit genomföras vid tiden för Skolinspektionens enkätutskick och ingår inte i den här redovisningen.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att lärare i årskurs 3 – trots att bedömningsstöden är frivilliga att använda här – i något större utsträckning har fått reda på elevers stödbehov genom Skolverkets nationella bedömningsstöd än genom andra material. Det gäller både inom det språkliga och inom det matematiska området.

⁴² Frågan i enkäten 2019 omfattade alla typer av systematiskt kartläggnings- och bedömningsmaterial utan åtskillnad. Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning var således inkluderade här.

3.2.3 Samråd för bedömning och planering

Då en elevs svårigheter har uppmärksamats ska elevens kunskapsutveckling bedömas. Detta är en central del av garantin och uttrycks i skollagen som att en särskild bedömning ska genomföras då det utifrån användning av de nationella materialen "finns en indikation" på att en elev inte kommer att uppfylla kommande kriterier för bedömning av kunskaper (tidigare benämnt kunskapskrav⁴³) för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Bedömningen ska genomföras av ansvarig lärare i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens.⁴⁴ Om det efter en sådan bedömning "kan befaras" att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn så att elevens eventuella behov av särskilt stöd kan utredas. Även vid sådan planering av extra anpassningar ska samråd ske mellan lärare och personal med specialpedagogisk kompetens.⁴⁵ Detta är specifikt för garantin i den meningen att samrådandet är en del av förstärkningen av den tidigare stödregleringen. Reglerna för planering av insatser i form av särskilt stöd är desamma sedan tidigare.

Avsikten med att samråda med specialpedagogisk personal är att denna genom sin specifika kompetens som regel har bättre förutsättningar att bedöma om en elev som uppvisat indikation på svårigheter är i behov av stödinsatser såsom extra anpassningar eller särskilt stöd, samt säkra att stödinsatserna blir adekvat utformade.⁴⁶ Hur samråd ska bedrivas finns emellertid inte reglerat.

Samråd för bedömning

Lsåret 2021/22 har lärare i de aktuella årskurserna kontakt med specialpedagogisk personal för att bedöma elevers språkliga utveckling i samma stora utsträckning som tidigare. Inom det matematiska området är kontakterna mindre förekommande, men en tydlig ökning kan ses i förskoleklassen sedan garantins införande.

I enkäterna formulerades frågan, kopplad till samråd, om lärare i de aktuella årskurserna " varit i kontakt med" personal med specialpedagogisk kompetens (till exempel speciallärare eller specialpedagog) angående den språkliga och/eller matematiska utvecklingen hos klassens elever under läsåret. Att ha sådana kontakter är grunden för att ett samråd, så som avses i garantin, ska kunna äga rum.

I enkäten 2019 uppgav en stor del av lärarna i förskoleklass (81,0 %) att de haft kontakt med specialpedagogisk personal angående elevernas språkliga utveckling. Samtidigt uppgav betydligt färre (37,1 %) att de haft sådan kontakt angående den matematiska utvecklingen hos klassens elever. Vidare uppgav nästintill alla lärare i årskurs 1 och 3 att de haft kontakt med specialpedagogisk personal angående elevernas språkliga utveckling, men något färre angående den matematiska utvecklingen.

⁴³ Ändringen i skollagen trädde i kraft den 1 juli 2022.

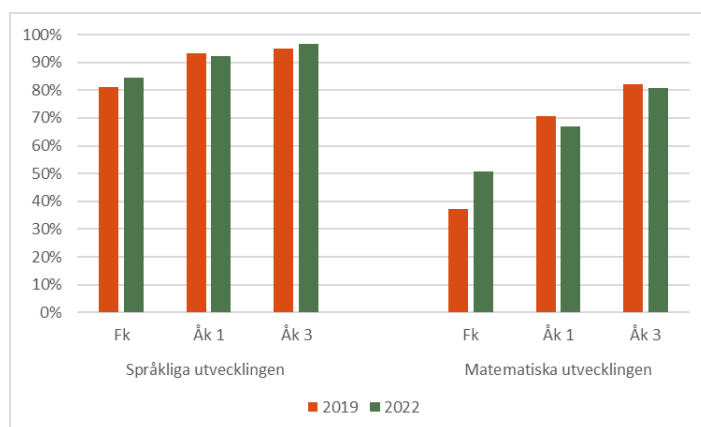
⁴⁴ 3 kap. 4 a § första stycket 1 skollagen (2010:800).

⁴⁵ 3 kap. 4 a § första stycket 2 skollagen (2010:800).

⁴⁶ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195 s. 52 ff.

I enkäten 2022 uppger en stor del lärare i förskoleklass (84,4 %) att de haft kontakt med specialpedagogisk personal angående den språkliga utvecklingen hos eleverna. Hälften av lärarna i förskoleklass (50,8 %) uppger att de haft sådan kontakt inom det matematiska området. De allra flesta lärare i årskurs 1 och 3 uppger att de varit i kontakt med specialpedagogisk personal angående den språkliga utvecklingen hos eleverna, men något färre angående den matematiska utvecklingen. Se figur 2 (fråga 37 och 39):

Figur 2. 2018/19 och 2021/22 Lärares kontakt med specialpedagogisk personal

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende kontakter mellan lärare och specialpedagogisk personal.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att lärare i förskoleklass i stor utsträckning har kontakt med specialpedagogisk personal för bedömning av elevers språkliga utveckling. Motsvarande kontakt för bedömning av elevers matematiska utveckling är betydligt mindre förekommande. Det finns dock, vid en jämförelse mellan läsåret innan garantin och garantins tredje läsårsår, en påtaglig ökning i förskoleklassen av lärares kontakt med specialpedagogisk personal inom det matematiska området, vilket är en utveckling i linje med garantins intentioner. I årskurs 1 och 3 ser vi inte någon motsvarande ökning (en mindre minskning kan ses i årskurs 1 när det gäller matematik). Lärarna här har varit i kontakt med specialpedagogisk personal i ungefär samma utsträckning som tidigare och liksom tidigare i större utsträckning inom det språkliga området än inom det matematiska.

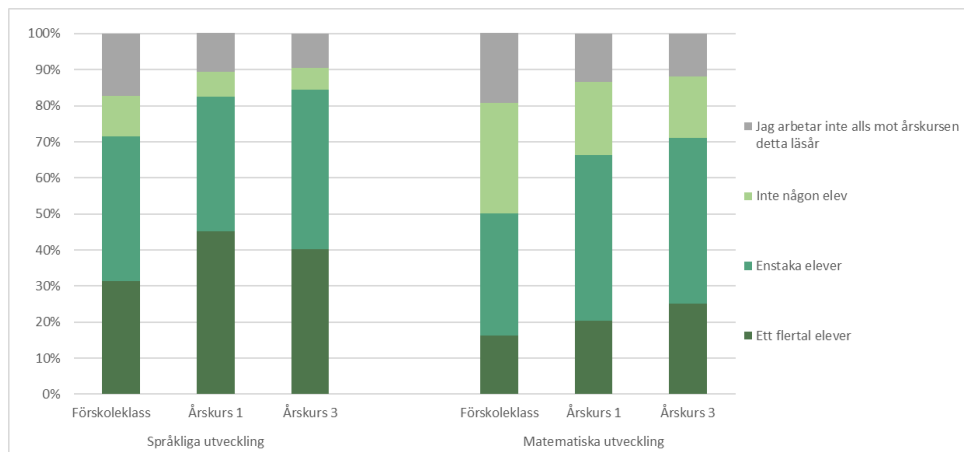
Specialpedagogiska insatser inom garantin

Lsåret 2021/22 samråder specialpedagogisk personal i mindre utsträckning med lärare i förskoleklass vid bedömning av elevers kunskapsutveckling, vid planering av stödinsatser samt vid uppföljning och i mindre utsträckning inom det matematiska området.

Frågor som kopplas till samråd mellan lärare och personal med specialpedagogisk kompetens ställdes även till den specialpedagogiska personalen i enkäten 2022. Dessa frågor handlar om fyra saker: bedömning av elevers kunskapsutveckling tillsammans med lärare i aktuell klass, specialpedagogiskt stöd i samband med lärarens arbete med eleverna, planering/utformning av stödinsatser tillsammans med lärare, samt uppföljning av insatta extra anpassningar. De här frågorna är därmed mer specifika än den tidigare frågan om kontakter.

I enkäten 2022 uppger den specialpedagogiska personalen hur många elevers språkliga respektive matematiska kunskapsutveckling de har diskuterat eller bedömt tillsammans med lärare i elevens klass. Se figur 3 (fråga 38 och 40):

Figur 3. 2021/22 Specialpedagogisk personals bedömning i samråd med lärare

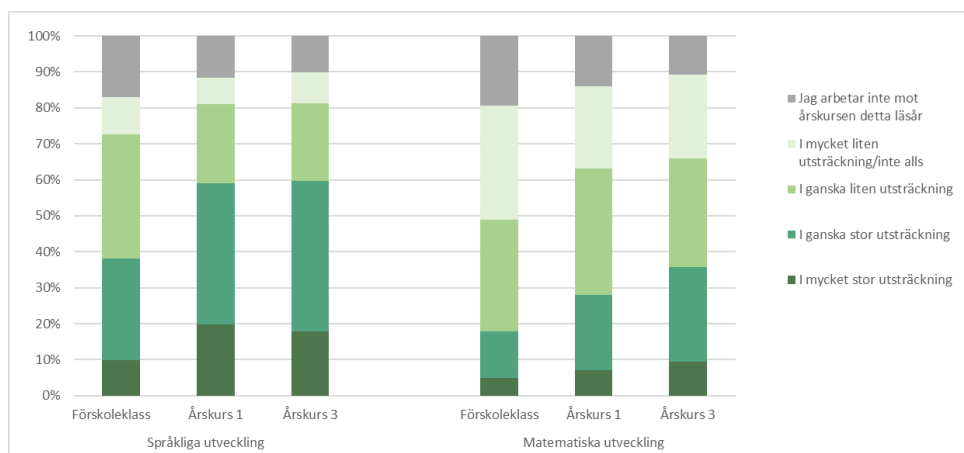

Diagrammet visar förhållanden läsåret 2021/22 fördelat på ämnesområden och årskurser.

Enkäten visar att den specialpedagogiska personalen diskuterar och bedömer färre elevers utveckling tillsammans med lärare i förskoleklass jämfört med tillsammans med lärare i årskurs 1 eller i årskurs 3. De diskuterar och bedömer även i betydligt mindre utsträckning elevers matematiska utveckling jämfört med den språkliga; det gäller såväl i förskoleklass som i årskurs 1 och 3. I förskoleklass vill vi särskilt peka på att nära en tredjedel av den specialpedagogiska personalen (30,5 %) inte har diskuterat eller bedömt någon elev inom det matematiska området.

Vidare uppger den specialpedagogiska personalen i enkäten 2022 i vilken utsträckning de varit i kontakt med lärare för att ge specialpedagogiskt stöd i samband med lärarens arbete med elevers språkliga respektive matematiska utveckling. Se figur 4 (fråga 41 och 42):

Figur 4. 2021/22 Specialpedagogiskt stöd för lärares arbete

Diagrammet visar förhållanden läsåret 2021/22 fördelat på ämnesområden och årskurser.

Enkäten visar att den specialpedagogiska personalen i mindre utsträckning ger specialpedagogiskt stöd till lärare i förskoleklass i deras arbete med elevers utveckling jämfört med till lärare i årskurs 1 eller årskurs 3. De ger även i betydligt mindre utsträckning specialpedagogiskt stöd till lärare inom det matematiska området jämfört med det språkliga. Det gäller såväl i förskoleklass som i årskurs 1 och 3.

Även här vill vi särskilt peka på förskoleklassen där nära en tredjedel (31,7 %) av den specialpedagogiska personalen endast i "mycket liten" utsträckning eller inte alls har gett specialpedagogiskt stöd till lärare inom det matematiska området läsåret 2021/22.

Planering/utformning av stödinsatser tillsammans med lärare

Av garantins reglering framkommer att samråd mellan lärare och specialpedagogisk personal, utöver vid särskild bedömning, ska ske vid planering (utformande) av insatser. Enkäten 2022 visar att hälften av den specialpedagogiska personalen utformat stödinsatser "främst tillsammans med lärare i elevens klass" inom det språkliga området (49,8 %) respektive inom det matematiska (49,2 %). Många har dock utformat stödinsatserna "främst själva" eller "främst tillsammans med (övrig) personal från elevhälsan". Detta uppges av en dryg tredjedel av den specialpedagogiska personalen (35,6 %) när det gäller insatser för språklig utveckling och av en fjärdedel (25,4 %) när det gäller den matematiska utvecklingen.

Uppföljning av insatta extra anpassningar tillsammans med lärare

Ytterligare ett inslag i skolornas arbete med stödinsatser som tillkommit genom garantin är att ansvarig lärare i förskoleklass eller lågstadiet ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning av extra anpassningar. Detta ska ske i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet.⁴⁷ Regleringen av stödinsatser i form av särskilt stöd har dock inte förändrats utan är densamma som innan garantin.

I enkäten 2022 tillfrågades den specialpedagogiska personalen om de vanligen följer upp insatta extra anpassningar avseende elevers språkliga respektive matematiska utveckling tillsammans med lärare till de aktuella eleverna. Som jämförelse ställde vi även frågan om de vanligen följer upp insatt särskilt stöd inom samma ämnesområden. Enkäten visar att en majoritet av den specialpedagogiska personalen "alltid/oftast" följer upp särskilt stöd tillsammans med elevens lärare inom det språkliga området (73,0 %) respektive inom det matematiska området (62,5 %). När det gäller insatta extra anpassningar är det emellertid färre av den specialpedagogiska personalen som uppger att de gör sådana uppföljningar. Endast en dryg tredjedel av den specialpedagogiska personalen (36,8 %) uppger att de "alltid/oftast" följer upp extra anpassningar för elevers språkliga utveckling tillsammans med elevens lärare. En dryg fjärdedel (28,3 %) uppger att de "alltid/oftast" följer upp extra anpassningar som satts in för elevernas matematiska utveckling.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att den specialpedagogiska personalen diskuterar och bedömer elevers kunskapsutveckling tillsammans med lärare i mindre utsträckning i förskoleklass än i årskurserna 1 och 3 och i mindre utsträckning inom det matematiska området än inom det språkliga. Vi ser även motsvarande resultat i fråga om i vilken

⁴⁷ 3 kap. 4 a § första stycket 3 samt 4 b § skollagen (2010:800).

utsträckning specialpedagogiskt stöd ges till lärare i samband med lärarens arbete med elevers utveckling inom de två ämnesområdena. Vidare ser vi att relativt många av den specialpedagogiska personalen utformar stödinsatser (extra anpassningar eller särskilt stöd) utan medverkan av elevens lärare samt att få följer upp insatta extra anpassningar tillsammans med lärare i elevens klass. Inom dessa områden är garantins intention att de här formerna av samverkan mellan lärare och specialpedagogisk personal ska öka.

3.3 Ökad andel extra anpassningar och något minskad andel särskilt stöd

Det tredje område som Skolinspektionen fokuserar på i uppföljningen av garantireformen är *utfallet* av garantin, det vill säga i vilken omfattning elever faktiskt får stödinsatser för sin språkliga och matematiska utveckling under de tidiga skolåren.

Garantins målsättning är att fler elever ska nå de kriterier för bedömning av kunskaper som finns i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Elevers behov av stöd behöver därför tillgodoses tidigt. I det här avsnittet av delredovisningen jämför vi enkätresultaten 2019 och 2022 för att se om andelen elever med olika stödinsatser förändrats efter garantins införande samt om stödinsatser satts in till elever i lägre åldrar.

Den samlade iakttagelsen av området är att vi kan konstatera att förändringar skett mellan de två jämförelseåren avseende andelen elever med stödinsatser. Under garantins tredje läsår får eleverna extra anpassningar för både språklig och matematisk utveckling i betydligt större utsträckning än läsåret innan garantin. Detta gäller särskilt i förskoleklass, men andelen elever med extra anpassningar har ökat även i årskurs 1 och 3 inom båda ämnesområdena.

Vi ser också att lärare i förskoleklass oftare har elever med stödinsatser i sin klass läsåret 2021/22 jämfört med tidigare. Det gäller särskilt extra anpassningar inom det matematiska området.

Vi ser dock också att personal med specialpedagogisk kompetens endast utformar hälften så många stödinsatser till elever i förskoleklass som till elever i lågstadiet.

Skolinspektionen avser att följa upp detta resultat i det fortsatta utvärderingsarbetet inför regeringsuppdragets slutredovisning 2024.

3.3.1 Genomförda stödinsatser till elever

Läsåret 2021/22 får elever i förskoleklass extra anpassningar för både språklig och matematisk utveckling i betydligt större utsträckning än innan garantin, och lärare i förskoleklass har oftare elever med extra anpassningar i sin klass, särskilt inom det matematiska området. Extra anpassningar har ökat även i årskurs 1 och 3 inom båda ämnesområdena.

I enkäterna 2019 och 2022 har lärarna fått svara på hur många elever i deras klass som får eller har fått stödinsatser (extra anpassningar respektive särskilt stöd) under läsåret 2018/19 respektive läsåret 2021/22. I diagrammen nedan visas andelar elever (flickor respektive pojkar samt totalt) som enligt lärarna fått stödinsatser

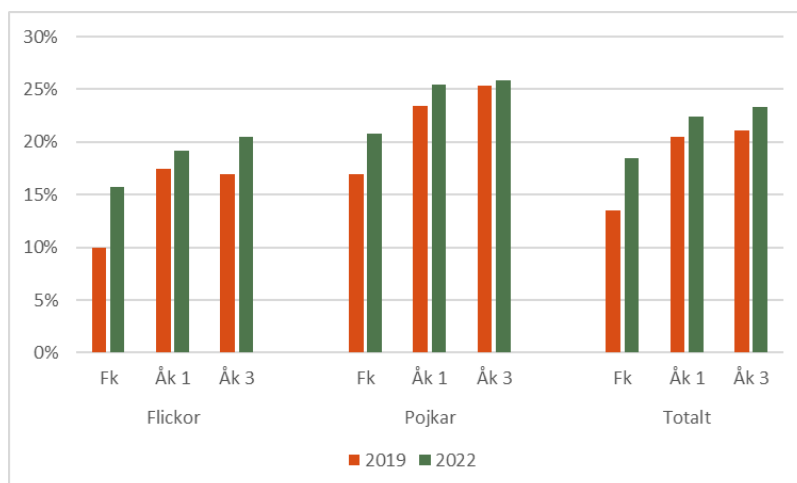
(extra anpassningar respektive särskilt stöd) för sin utveckling (inom språk respektive matematik) under de två jämförelseåren.⁴⁸

Elever som fått extra anpassningar för sin språkliga utveckling

I enkäten 2019 uppgav lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att extra anpassningar för elevernas språkliga utveckling getts till 18,3 procent av eleverna. Den minsta andelen fanns enligt lärarna i gruppen flickor i förskoleklass och den största i gruppen pojkar i årskurs 3.

I enkäten 2022 uppger lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att extra anpassningar för elevernas språkliga utveckling getts till 21,4 procent av eleverna, vilket är något mer än tidigare. Minst andel finns fortfarande i gruppen flickor i förskoleklass, men andelen där har ökat betydligt. Störst andel finns fortfarande i gruppen pojkar i årskurs 3. Se figur 5 (fråga 48):

Figur 5. 2018/19 och 2021/22 Andel elever med extra anpassningar inom språk

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende andel elever med stödinsatser.

Angående skillnader mellan flickor och pojkar ser vi att en större andel pojkar har fått extra anpassningar för sin språkliga utveckling, såväl i förskoleklass som i årskurs 1 och 3, jämfört med flickor, under båda jämförelseåren.

Elever som fått särskilt stöd för sin språkliga utveckling

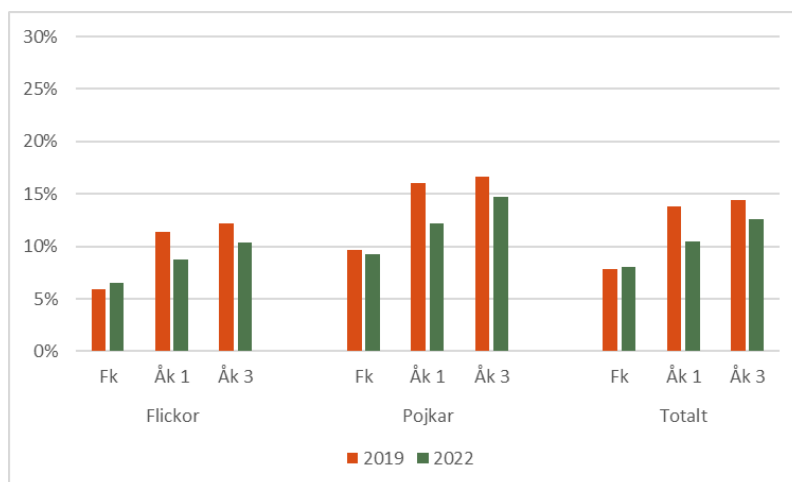
I enkäten 2019 uppgav lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att särskilt stöd för elevernas språkliga utveckling getts till 12 procent av eleverna. Den minsta andelen fanns enligt lärarna i gruppen flickor i förskoleklass och den största i gruppen pojkar i årskurs 3.

I enkäten 2022 uppger lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att särskilt stöd för elevernas språkliga utveckling getts till 10,4 procent av eleverna, vilket är en minskning sedan tidigare. Störst förändring finns i gruppen pojkar i årskurs 1 där andelen minskat från 16,0 till 12,2 procent. Minst andel finns

⁴⁸ Observera att samma elev kan ha fått både extra anpassningar och särskilt stöd under läsåret.

fortfarande i gruppen flickor i förskoleklass. Störst andel finns fortfarande i gruppen pojkar i årskurs 3, men andelen har minskat något. Se figur 6 (fråga 49):

Figur 6. 2018/19 och 2021/22 Andel elever med särskilt stöd inom språk

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende andel elever med stödsatser.

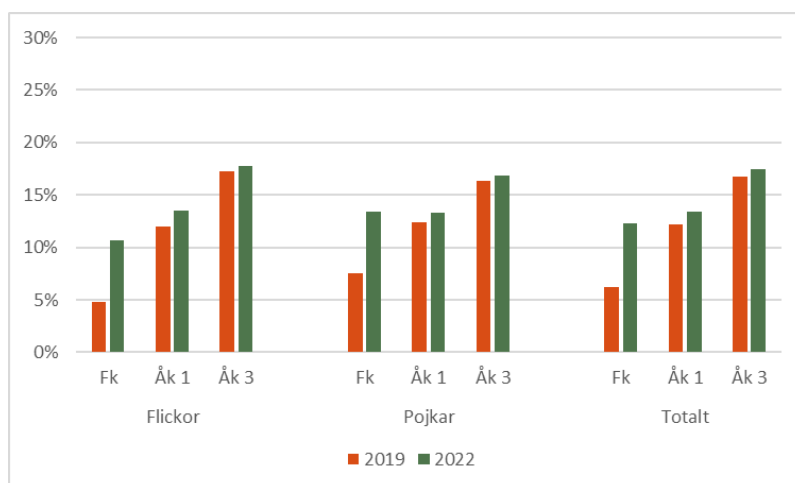
Angående skillnader mellan flickor och pojkar ser vi att en större andel pojkar har fått särskilt stöd för sin språkliga utveckling jämfört med flickor under båda jämförelseåren. Det gäller såväl i förskoleklass som i årskurs 1 och 3.

Elever som fått extra anpassningar för sin matematiska utveckling

I enkäten 2019 uppgav lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att extra anpassningar för elevernas matematiska utveckling getts till 11,8 procent av eleverna. Den minsta andelen fanns enligt lärarna i gruppen flickor i förskoleklass och den största i gruppen flickor i årskurs 3.

I enkäten 2022 uppger lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att extra anpassningar för elevernas matematiska utveckling getts till 14,3 procent av eleverna, vilket är en ökning sedan tidigare. Störst förändring finns i förskoleklassen. Minst andel finns fortfarande i gruppen flickor i förskoleklass, men den har ökat betydligt. Även andelen pojkar i förskoleklass med extra anpassningar för den matematiska utvecklingen har ökat betydligt, från 7,5 till 13,4 procent. Störst andel finns fortfarande i gruppen flickor i årskurs 3. Se figur 7 (fråga 53):

Figur 7. 2018/19 och 2021/22 Andel elever med extra anpassningar inom matematik

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende andel elever med stödinsatser.

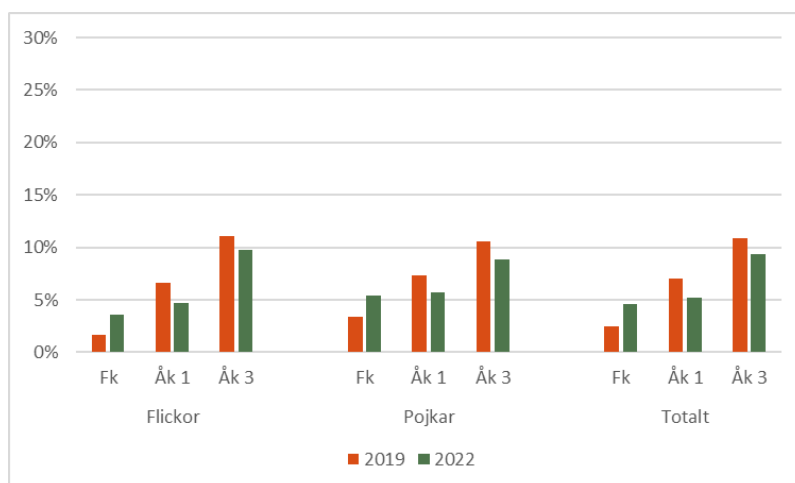
Angående skillnader mellan flickor och pojkar ser vi i förskoleklassen att en större andel pojkar har fått extra anpassningar för sin matematiska utveckling jämfört med flickor. Dock har en något större andel flickor, jämfört med pojkar, fått sådant stöd i årskurs 3. Detta gäller för båda jämförelseåren. Här ser vi således en skillnad mot det språkliga området där pojkar fått extra anpassningar i större utsträckning än flickor.

Elever som fått särskilt stöd för sin matematiska utveckling

I enkäten 2019 uppgav lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att särskilt stöd för elevernas matematiska utveckling getts till 6,9 procent av eleverna. Den minsta andelen fanns enligt lärarna i gruppen flickor i förskoleklass och den största i gruppen flickor i årskurs 3.

I enkäten 2022 uppger lärare i förskoleklass och lärare i årskurs 1 och 3 sammantaget att särskilt stöd för elevernas matematiska utveckling getts till 6,4 procent av eleverna. Andelen elever totalt som fått särskilt stöd inom matematik är därmed i stort densamma som läsåret innan garantin. I förskoleklassen har andelen elever med särskilt stöd emellertid ökat något för båda könen samtidigt som de minskat något för båda könen i årskurs 1 och 3. Minst andel finns fortfarande i gruppen flickor i förskoleklass. Störst andel finns fortfarande i gruppen flickor i årskurs 3. Se figur 8 (fråga 54):

Figur 8. Andel elever med särskilt stöd inom matematik

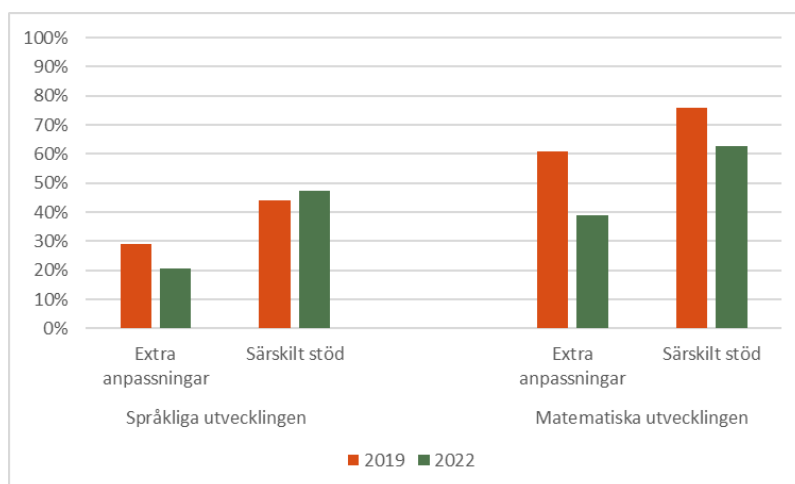

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende andel elever med stödinsatser.

Angående skillnader mellan flickor och pojkar ser vi i förskoleklassen att en större andel pojkar har fått särskilt stöd för sin matematiska utveckling jämfört med flickor. Dock har en något större andel flickor, jämfört med pojkar, fått sådant stöd i årskurs 3 under båda jämförelseåren. Detta skiljer sig från det språkliga området.

Ovan redovisas hur många elever som fått stödinsatser utifrån de sammantagna uppgifter som lärare lämnat i enkätundersökningen. Det finns dock en stor variation i hur många elever med stödinsatser som uppges finnas i respektive klass. När lärarna uppger hur många flickor respektive pojkar de har i klassen som fått stödinsatser (extra anpassningar eller särskilt stöd) under läsåret 2021/22 varierar antalet elever mellan 0 och 25. Stödinsatserna fördelar sig således mycket ojämnt. Då garantin antas ha störst påverkan i förskoleklassen har vi valt att som komplement till mängden elever med stödinsatser titta på lärare i förskoleklass som uppger att de inte har någon elev i sin klass som fått stödinsatser under de två jämförelseåren. Se figur 9 (fråga 48, 49, 53, 54):

Figur 9. Andel lärare i förskoleklass som uppgett noll (0) elever med extra anpassningar respektive särskilt stöd i språk och matematik

Diagrammet jämför förhållanden läsåret 2018/19 och läsåret 2021/22 avseende lärare i förskoleklass som inte undervisar några elever med stödinsatser.

I enkäten 2019 uppgav större andelar av lärarna i förskoleklass, jämfört med i enkäten 2022, att de inte hade någon elev i sin klass som fått extra anpassningar eller särskilt stöd för sin språkliga eller matematiska utveckling.

Det betyder alltså att en större andel lärare i förskoleklass undervisar elever med extra anpassningar inom det språkliga området läsåret 2021/22. Samtidigt har endast en något större andel lärare elever i sin klass som får särskilt stöd inom det språkliga området detta läsår.

Inom det matematiska området undervisar en betydligt större andel lärare i förskoleklass elever med extra anpassningar läsåret 2021/22. Vi ser även en ökning av lärare i förskoleklass som har elever med särskilt stöd för den matematiska utvecklingen i sin klass detta läsår.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att extra anpassningar för elevernas språkliga utveckling är den insats som är mest förekommande såväl under läsåret innan garantin som under läsåret 2021/22. I förskoleklassen ses emellertid en påtaglig ökning av extra anpassningar för både språklig och matematisk utveckling sedan garantin börjat gälla, vilket är helt i linje med garantins syfte. Andelen elever som får extra anpassningar har ökat inom såväl det språkliga som det matematiska området även i årskurserna 1 och 3. Samtidigt har särskilt stöd minskat i årskurs 1 och 3 inom de båda ämnesområdena.

Vi ser också att andelen lärare i förskoleklass som inte har någon elev med stödinsatser i form av extra anpassningar har minskat mellan de två jämförelseåren. En större andel lärare i förskoleklass undervisar alltså elever som får extra anpassningar i sin klass läsåret 2021/22 jämfört med läsåret innan garantin, något som är helt i linje med garantins syfte. En särskilt stor skillnad ser vi inom området matematik där framför allt extra anpassningar men även särskilt stöd har getts till elever i en betydligt större del av förskoleklasserna jämfört med tidigare.

3.3.2 Stödinsatser utformade av specialpedagogisk personal

Lsåret 2021/22 utformar personal med specialpedagogisk kompetens hälften så många stödinsatser till elever i förskoleklass som till elever i lågstadiet.

I enkäten har personal med specialpedagogisk kompetens fått svara på för hur många elever de utformat stödinsatser (extra anpassningar respektive särskilt stöd) under läsåret 2021/22.

Enkäten 2022 visar att antalet stödinsatser som utformats av personal med specialpedagogisk kompetens är betydligt högre i årskurserna 1-3 (sett till genomsnitt fördelat på årskurs) än i förskoleklass. Det gäller för både det språkliga och det matematiska området.

Den specialpedagogiska personalen uppger sammantaget att de utformat 739 stödinsatser för elevers språkliga utveckling i förskoleklassen. I lågstadiets tre årskurser sammantaget är motsvarande siffra 4100 stödinsatser. Det innebär att den specialpedagogiska personalen i genomsnitt har utformat nära dubbelt så många

stödinsatser för elevers språkutveckling, i vardera årskurs 1, 2 och 3 jämfört med i förskoleklassen.

För elevers matematiska utveckling har den specialpedagogiska personalen sammantaget utformat 293 stödinsatser i förskoleklassen. I lågstadiets tre årskurser sammantaget är motsvarande siffra 1 796. Den specialpedagogiska personalen har därmed i genomsnitt utformat mer än dubbelt så många stödinsatser för elevers matematiska utveckling, i vardera årskurs 1, 2 och 3 jämfört med i förskoleklassen.

Vidare uppges fler pojkar än flickor ha fått stödinsatser för sin språkliga utveckling utformade av personal med specialpedagogisk kompetens såväl i förskoleklass som i lågstadiet. Stödinsatser för matematisk utveckling bryter det mönstret i lågstadiet, där specialpedagogisk personal utformat insatser till en något större andel flickor än pojkar.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att den specialpedagogiska personalen i mindre utsträckning utformar stödinsatser till elever i förskoleklass jämfört med till elever i lågstadiets årskurser. Inom detta område har garantin således ännu inte lett till att den specialpedagogiska personalens insatser fördelas så att de kommer förskoleklassens elever till del i motsvarande utsträckning som lågstadiets elever.

3.4 Begränsade förändringar efter garantins införande

Ett fjärde och övergripande område i Skolinspektionens redovisning av uppföljningen av garantireformen handlar om *förändringar* i organisation och arbetsätt efter garantins införande.

I avsnittet beskrivs även erfarenheter från rektor, lärare och specialpedagogisk personal av hur garantin fungerar för eleverna.

Den samlade iakttagelsen av området är att garantin hittills inte har inneburit några större förändringar i skolors organisation och arbetsätt. Särskilt intressant är dock att rektorerna, trots att de inte upplever att organisation och arbetsätt förändrats, ändå anser att garantin har utvecklat arbetet med att upptäcka elever i behov av stöd.

Vidare är rektorer och specialpedagogisk personal generellt mer positiva än ansvariga lärare i de aktuella årskurserna när det kommer till synen på hur garantin fungerar. Samtidigt kan det utifrån rektorernas syn finnas utrymme för förändring, då många rektorer menar att arbetet med att erbjuda stödinsatser inte fungerar lika bra som arbetet med att upptäcka elevernas stödbehov.

Skolinspektionen avser att följa upp detta resultat i det fortsatta utvärderingsarbetet inför regeringsuppdragets slutredovisning 2024.

3.4.1 Organisation och arbetsätt

Lsåret 2021/22 har organisationen i de flesta fall inte genomgått några större förändringar mot bakgrund av garantins införande, men garantin anses av rektorerna ha utvecklat arbetet med att upptäcka elever i behov av stöd.

Garantins införande bör kunna ha medfört vissa förändringar i skolornas organisation och arbetsätt för att ge möjlighet till lärare och specialpedagogisk personal att arbeta med garantins olika moment på det sätt som avses.

I enkäten 2022 ställdes frågan till rektor om i vilken utsträckning förändringar genomförts i organisation eller arbetsätt kring förskoleklass, lågstadiet och/eller den specialpedagogiska kompetensen mot bakgrund av att garantin för tidiga stödinsatser införts.

Enkäten visar att många rektorer inte upplever att några större förändringar genomförts mot bakgrund av garantin. En majoritet av rektorerna (67,2 %) uppger att organisation eller arbetsätt endast "till viss del" eller "inte alls" förändrats. En dryg fjärdedel (26,6 %) uppger dock att organisationen eller arbetsättet i skolan "till stor del" eller "helt och hållet" har förändrats på grund av garantin.

Rektorerna tillfrågades även om sina erfarenheter av arbetet med att upptäcka elevers stödbehov. Här menar många rektorer att garantin har utvecklat verksamheten, framför allt i förskoleklassen där en stor del av rektorerna (64,7 %) uppger att garantin i "mycket stor" eller "ganska stor" utsträckning har utvecklat arbetet med att upptäcka elever i behov av stöd inom det språkliga området, och nästan lika många (62,2 %) uppger detsamma när det gäller matematik.

Rektorer som menar att organisation eller arbetsätt i någon utsträckning har förändrats ger exempel på sådana förändringar i enkätens fritextsvar. Det kan handla om att de anställt mer personal med specialpedagogisk kompetens eller mer personal generellt, att de infört flerläraresystem eller bildat nya arbetslag. Det kan också handla om förändrat arbetsätt genom att arbetet sker mer över klassgränserna, att personal med specialpedagogisk kompetens arbetar mer mot förskoleklass och lågstadiet eller att lärarna i lågstadiet har fått mer tid för att arbeta med stödinsatser. Vissa nämner också att skolans kvalitetsarbete har förändrats och att garantins olika moment har kommit in i årshjulet.

Även lärare i förskoleklass, årskurs 1 och 3 samt specialpedagogisk personal tillfrågades i enkäten 2022 om i vilken utsträckning deras respektive arbetsuppgifter, kopplade till elevers språkliga och matematiska utveckling, förändrats sedan garantin för tidiga stödinsatser infördes. Liksom i gruppen rektorer upplever merparten här inte några större förändringar. Över hälften av lärarna i förskoleklass (55,6 %) i årskurs 1 (58 %) och årskurs 3 (58,3 %) samt den specialpedagogiska personalen (60,9 %) uppger att arbetet endast "till viss del" eller "inte alls" har förändrats på grund av garantin. Relativt många uppger att de inte kan besvara frågan, vilket gör att andelarna som uppger att arbetsuppgifterna förändrats "till stor del" eller "helt och hållet" är små.

Lärare och specialpedagogisk personal som menar att arbetet i någon mån har förändrats har fått utveckla detta i fritextsvar. Här framkommer att arbetet kan ha förändrats både till det bättre och till det sämre. Som positiva exempel nämns att förskoleklassen har blivit mer "skola" då undervisningen nu tydligare riktas mot de mål som ska uppnås. Lärare i förskoleklass beskriver att de har börjat arbeta med nya arbetsätt i form av stationsarbete och att de har fått tillgång till skolmaterial som matematikböcker och arbetsböcker i svenska. De beskriver också att det finns ett större fokus på förskoleklass från ledningen vid uppföljning, men också generellt på skolan med ökat intresse från lärare i andra årskurser.

Bland lärare i årskurs 1 är det flera som nämner det positiva i att de nu får mer tid från den specialpedagogiska personalen då lågstadiet har prioriterats på ett annat sätt än tidigare. Även lärare i årskurs 3 beskriver att garantin har inneburit en positiv förändring då de ser att elever som börjar i årskurs 3 fått stödinsatser till följd av det som har identifierats i kartläggnings- och bedömningsstöden.

De negativa efterrenheter som beskrivs är att kartläggningsmaterialet i förskoleklassen är omfattande, tar lång tid att genomföra och leder till merarbete och mindre undervisningstid för vissa elever. Även användningen av bedömningsmaterialen i årskurs 1 anses ta mycket tid att genomföra och dokumentera. Här nämns också problemet med att genomförandet av själva stödinsatserna faller tillbaka på den ansvarige läraren när det inte finns tillräckligt med resurser på skolan.

Lärarna i årskurs 3 beskriver också delar av arbetet som har förändrats till det negativa, såsom att garantin har medfört nya dokumentationskrav eller att planerade insatser inte har kunnat erbjudas på grund av begränsad tillgång på personal, oftast personal med specialpedagogisk kompetens.

Flera av den specialpedagogiska personalen menar att det har varit positivt att förskoleklassen och lågstadiet har fått ett ökat fokus i deras arbete, samt att garantin har gett frågorna om extra anpassningar och särskilt stöd en ny prioritet. Samtidigt menar några att arbetet har förändrats till det negativa då bland annat arbetet med att dokumentera har ökat.

I fritextsvaren beskriver lärare och specialpedagogisk personal som svarat att arbetet "inte alls" har förändrats att de redan innan garantin haft ett väl fungerande arbete med kartläggning och bedömning, samt att de överlag har god kännedom om vilka elever som är i behov av stöd. Lärarna påtalar också att arbetet inte förändrats då det trots garantins införande är begränsad tillgång på specialpedagogisk personal, vilket innebär att stödinsatser inte alltid kan erbjudas, att de inte har fått information om att garantin gäller eller att rektor har beslutat att eventuella stödinsatser ska sättas in senare än i förskoleklassen.

I enkäten 2022 har lärare fått svara på om mängden skriftlig dokumentation i samband med elevernas både språkliga och matematiska utveckling har förändrats sedan garantin infördes. Då garantin infördes uttrycktes det att den inte skulle innebära några nya dokumentationskrav som kunde ge ytterligare tyngd åt lärares upplevda dokumentationsbörda.⁴⁹ Samtidigt finns delar i arbetet med den språkliga och matematiska utvecklingen som behöver dokumenteras såväl innan som efter garantins införande.

I enkäten uppger en majoritet av lärarna i såväl förskoleklass som årskurs 1 och 3 att mängden dokumentation har "ökat mycket" eller "ökat till viss del". Störst andel (57,5 %) finns bland lärare i förskoleklass.

Emellertid är det även så att lärare i förskoleklass, i större utsträckning än lärare i årskurs 1 och 3, uppger att den tid som ägnas åt dokumentation inte är tillräcklig i förhållande till ändamålet. Av lärare i förskoleklass uppger drygt två femtedelar (44,3 %) att tidsåtgången inte är tillräcklig, samtidigt som detsamma uppges av mindre andelar i årskurs 1 (20,1 %) och 3 (31,9 %). Mycket små andelar av lärarna uppger att de upplever tidsåtgången som alltför omfattande för ändamålet.

⁴⁹ Regeringens proposition 2017/18:195. Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser, s. 44.

Det har funnits möjlighet att utveckla sitt svar om förändrad dokumentationsmängd i fritext. Här blir det tydligt att det både finns positiva och negativa aspekter av att delar i dokumentation av elevers språkliga och matematiska utveckling har förändrats till följd av garantin. Lärare i förskoleklass beskriver att det är positivt att dokumentationen av aktiviteterna i kartläggningen kan användas i den fortsatta planeringen av undervisningen och även i kontakt med vårdnadshavare. Att dokumentera ger också tid till reflektion. Men lärare i de aktuella årskurserna beskriver också att dokumentation om vad som framkommer i de nationella materialen tar tid, vilket är svårt att hinna med om man upplever att tiden inte finns.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att garantin är en omfattande reform som berör stora delar av lärarens arbete med att undervisa elever såväl som specialpedagogisk personals arbete kopplat till elevers språkliga och matematiska utveckling. Genom garantins införande tillkom skrivningar i skollagen som bör ha medfört förändringar i organisation och arbetssätt i större utsträckning än vad resultatet från enkäten 2022 visar. I fritextsvaren framkommer dock exempel på arbetssätt som förändrats i positiv riktning och som närmar sig garantins intentioner. Den oro för ökade dokumentationskrav som uttrycktes i samband med garantins införande återspeglas inte riktigt i enkätundersökningen. Här förefaller det mer vara tiden för dokumentation som saknas än att dokumenterandet skulle vara belastande i sig.

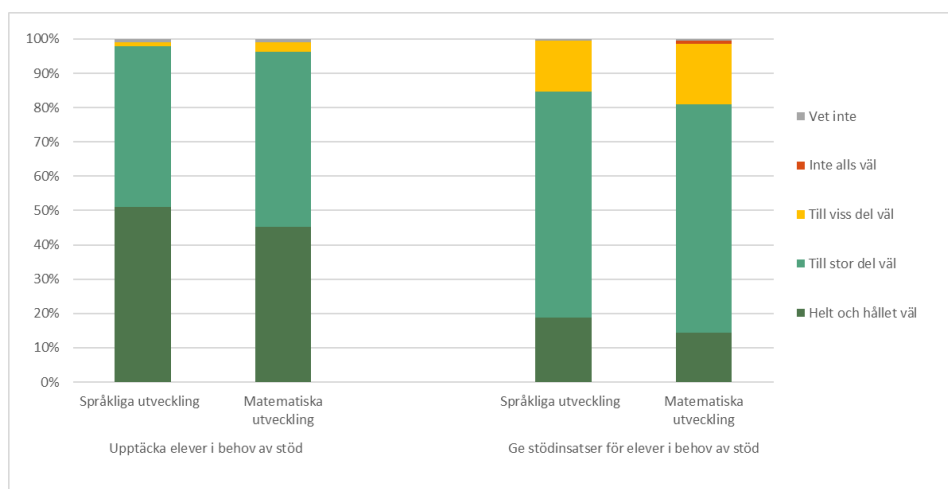
3.4.2 Övergripande erfarenheter av garantin

Läsåret 2021/22 är rektorer och specialpedagogisk personal mer positiva till garantins fungerande än lärare i de aktuella årskurserna. Samtidigt bedömer många rektorer att arbetet med att ge eleverna stöd inte fungerar lika bra som arbetet med att upptäcka elevernas stödbehov.

Införandet av garantin antas utveckla skolornas arbete med att upptäcka elever i behov av stöd för sin språkliga respektive matematiska utveckling samt utveckla skolornas arbete med att ge dessa elever adekvata stödinsatser.

I enkäten 2022 tillfrågades rektorerna hur de bedömer att skolans arbete med att dels upptäcka elevers stödbehov, dels ge stödinsatser (både extra anpassningar och särskilt stöd) fungerar i förskoleklass och lågstadiet. Se figur 10 (fråga 30, 31, 47 och 52):

Figur 10. 2021/22 Arbetet med att upptäcka elevers stödbehov respektive ge stödinsatser

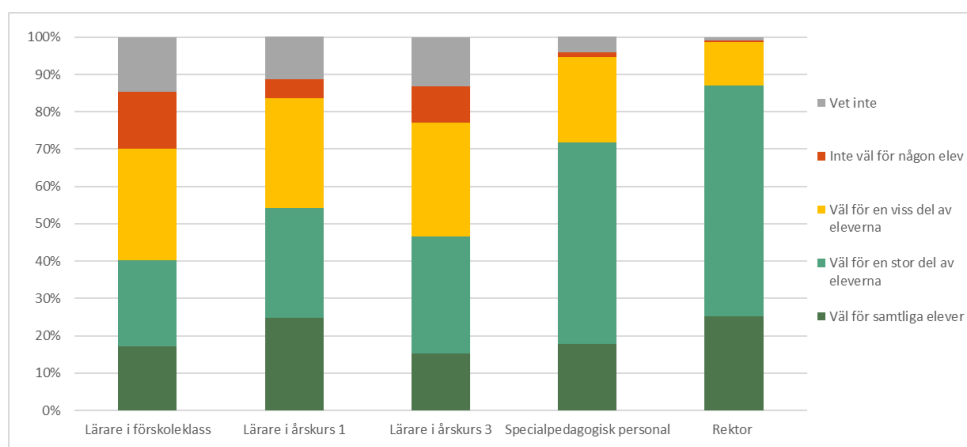
Diagrammet visar förhållanden läsåret 2021/22 fördelat på uppgifter i skolans arbete och ämnesområden.

Enkäten visar att nästintill alla rektorer bedömer att arbetet med att upptäcka elevers stödbehov fungerar "helt och hållet väl" eller "till stor del väl" inom det språkliga området. Nästan lika många uppger detsamma för det matematiska området. I frågan om hur arbetet med att ge stöd fungerar visar enkäten på ett annat resultat. Sett till var och ett av svarsalternativen ser vi att endast en mindre del av rektorerna (18,7 %) bedömer att arbetet med att ge stöd för elevers språkliga utveckling fungerar "helt och hållet väl". Ännu färre (14,5 %) menar detsamma för elevernas matematiska utveckling.

Enligt rektorerna verkar därmed arbetet med att upptäcka elevers stödbehov fungera bättre än arbetet med att ge eleverna det stöd de är i behov av.

I enkäten 2022 tillfrågades slutligen samtliga respondentgrupper om hur de bedömer att garantin för tidiga stödinsatser fungerar för eleverna i klassen eller i skolan. Här framkommer att rektorer och specialpedagogisk personal är mer positiva jämfört med lärare. Se figur 11 (fråga 66):

Figur 11. 2021/22 Garantins fungerande för eleverna i klassen/skolan

Diagrammet visar förhållanden läsåret 2021/22 fördelat på respektive respondentgrupp.

Enkäten visar att en övervägande del av de rektorer som besvarat enkäten 2022 bedömer att garantin fungerar väl för "samtliga" eller "en stor del" av eleverna i deras respektive skola. I gruppen specialpedagogisk personal bedömer nära tre fjärdedelar att garantin fungerar väl för "samtliga" eller "en stor del" av eleverna i skolan.

Ser vi till de tre lärargrupperna visar enkätsvaren att lärare i årskurs 1 är något mer positiva till garantins fungerande än lärare i förskoleklass och årskurs 3. I årskurs 1 bedömer drygt hälften av lärarna att garantin fungerar väl för "samtliga" eller "en stor del" av eleverna i deras respektive klass. Av lärare i årskurs 3 är det knappt hälften som uppger detta och i förskoleklass endast två femtedelar.

Det här innebär att endast en femtedel av lärarna i förskoleklass, årskurs 1 och 3 sammantaget gör bedömningen att garantin fungerar väl för samtliga elever i deras klass. En tiondel gör bedömningen att garantin inte fungerar väl för någon av klassens elever.

Enkäten visar även att rektorer i fristående skolor är något mer positiva än rektorer i kommunala skolor. Av rektorer som arbetar i skolor med enskild huvudman svarar en övervägande del (95,5 %) att garantin fungerar väl för "samtliga" eller "en stor del av" eleverna. Rektorer med kommunal huvudman svarar detsamma i något mindre utsträckning (85,0 %).

I enkätens fritextsvar har samtliga respondentgrupper getts möjlighet att utveckla sin bedömning om att garantin för tidiga stödinsatser inte fungerar väl för alla elever i klassen eller i skolan. Här lyfter rektorer fram att behovet av stöd överstiger skolans möjlighet att erbjuda detta, att frånvaro bland personal och elever har gjort att planerade aktiviteter har ställts in eller flyttats fram, att skolan haft begränsade möjligheter att anställa tillräckligt med personal, samt att man ännu inte utvecklat arbetssätt och rutiner. Lärare och specialpedagogisk personal lyfter fram liknande anledningar till att garantin inte fungerar för alla elever. Fokus här är brist på personal, ofta personal med specialpedagogisk kompetens, vilket de menar gör att elever inte får det stöd som de skulle behöva, såsom undervisning i mindre grupp eller en-till-en-stöd av specialpedagogisk personal under längre tid.

Skolinspektionens kommentar

Skolinspektionen ser att rektorer och personal med specialpedagogisk kompetens är mer positiva till hur garantin fungerar jämfört med ansvariga lärare i de aktuella årskurserna. Att en stor del av lärarna upplever att garantin inte fungerar väl för klassens alla elever är särskilt anmärkningsvärt, då det är de som förväntas genomföra stora delar av arbetet med att uppmärksamma elevernas stödbehov och också i stor utsträckning undervisar elever med stödinsatser i sina klasser.

Garantin antas bidra till att skolors arbete med att upptäcka elevers behov av stöd utvecklas såväl som att stödinsatser utformas och erbjuds. Här verkar det finnas utrymme för utveckling då många rektorer menar att arbetet med att erbjuda stödinsatser inte fungerar lika väl som arbetet med att upptäcka elevernas stödbehov. Detta är möjligen mer kopplat till organisation och resurser än till utformningen av själva garantin för tidiga stödinsatser.

4. Avslutande reflektioner

I detta avslutande kapitel diskuterar Skolinspektionen de resultat som framkommit i enkätundersökningen kopplade till skolors förutsättningar för att uppfylla garantin, genomförandet av garantins olika moment, utfallet av genomförandet och förändringar till följd av garantins införande.

Resultaten visar på vissa positiva förändringar i riktning mot garantins syfte, men också att garantin ännu inte genomförs i sin helhet eller på det sätt som avsetts.

4.1 Positiv utveckling rörande garantins första moment

Garantin som reform ser ut att ha haft en positiv effekt i fråga om att ge lärare underlag för att uppmärksamma elever i behov av stöd. Vi ser att alla lärare i förskoleklassen använder kartläggningmaterialen Hitta språket och Hitta matematiken. Vi ser också att lärarna uppmärksammar elevers stödbehov i större utsträckning genom dessa material än genom de material de använt tidigare, framför allt inom området matematik. I årskurs 1 används de nationella bedömningsstöden för de flesta elever. Även här uppmärksammar lärarna elevers svårigheter i större utsträckning nu jämfört med när de använde de nationella bedömningsmaterialen under tidigare läsår, och även här gäller det särskilt i matematik. Vidare uppmärksammar lärare i årskurs 3 elevers svårigheter genom att frivilligt använda de nationella bedömningsstöd som är obligatoriska för årskurs 1.

Även andra material för att kartlägga eller bedöma elevernas kunskapsutveckling används i de aktuella årskurserna, men de genomförs parallellt med de obligatoriska och utgör därför inte ett alternativ till dessa utan ett komplement. Elevers svårigheter uppmärksammas visserligen även genom dessa material, men i betydligt mindre utsträckning.

Vi ser också att många rektorer upplever att arbetet med att upptäcka elever i behov av stöd fungerar mycket bra och de menar att garantin har utvecklat detta arbete, framför allt i förskoleklassen.

Vidare ser garantin som reform ut att ha haft en positiv effekt avseende hur många elever som får stödinsatser. Vi ser att elever får extra anpassningar för både språklig och matematisk utveckling i större utsträckning nu jämfört med innan garantin. Det gäller särskilt i förskoleklassen, men också i årskurs 1 och 3. Vi ser också att lärare i förskoleklass nu oftare undervisar elever som får extra anpassningar, särskilt inom det matematiska området.

Jämfört med resultatet som presenterades i Skolinspektionens tidigare delredovisning har utvecklingen således gått åt ett håll som i garantins inledande moment ser ut att ligga i linje med reformens intentioner. Det finns dock delar i garantin som inte följer detta mönster.

4.2 Arbetet med garantin när inte hela vägen

Som nämnts innebär garantin att lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid vissa moment. Utgångspunkten för att införa samråd i regleringen är att den specialpedagogiska personalen genom sin specifika kompetens anses vara ett viktigt stöd för ansvarig lärare. Den specialpedagogiska personalen förväntas bidra med sin kunskap i bedömningen av om en elev är i behov av stödinsatser, hur dessa i så fall bäst utformas och hur de ska följas upp.⁵⁰

Inom garantin ska insatser alltså planeras i samråd mellan lärare och specialpedagogisk personal. Det är också av vikt att insatserna ges så tidigt som möjligt. Vi ser dock att den specialpedagogiska personalen till relativt stor del utformar stödinsatser själva. Dessutom utformar de hälften så många stödinsatser till elever i förskoleklass som till elever i lågstadiet. Vi ser också att den specialpedagogiska personalen i mindre utsträckning samråder med lärare i förskoleklass, jämfört med i årskurs 1 och 3, vid de moment inom garantin där samråd ska ske; särskild bedömning, planering av stödinsatser och uppföljning. Dock har den specialpedagogiska personalens kontakt med lärare i förskoleklass ökat sedan garantins införande, framförallt gällande elevers matematiska utveckling.

Det här innebär att garantins senare moment inte på samma sätt som de inledande momenten genomförs utifrån reformens intentioner. Det handlar främst om de delar som i regleringen kopplas till begreppet samråd. Lärare och specialpedagogisk personal diskuterar och bedömer inte alltid elevers utveckling i en särskild bedömning utifrån kartläggnings- eller bedömningsmaterialen. Detta gäller framförallt förskoleklass och det matematiska området. Lärare och specialpedagogisk personal planerar och utformar inte alltid stödinsatser i samråd, och den specialpedagogiska personalen följer heller inte alltid upp extra anpassningar tillsammans med ansvarig lärare.

Att skolorna har kommit längre i arbetet med garantins första moment jämfört med de senare momenten innebär att skolorna kan sägas vara bättre på att identifiera behov av stöd än att utforma, ge och följa upp stöd. Att genomföra aktiviteter och avstämningar utifrån de nationella materialen förefaller således vara lättare än att till exempel omprioritera i den egna verksamheten. Vi ser att skolornas organisation i de flesta fall inte upplevs ha genomgått några större förändringar mot bakgrund av garantins införande. Dock tycks det finnas behov av till exempel kompetensutveckling och/eller organisationsförändringar för att lärare tillsammans med specialpedagogisk personal i högre grad ska kunna ge elever det stöd som garantin syftar till.

4.2.1 Jämlikhet och jämställdhet

Garantin för tidiga stödinsatser förväntas bidra till jämlika förutsättningar för elever att nå kriterierna för bedömning av kunskaper, vilket bland annat betyder att en

⁵⁰ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195 s. 52 ff

elevs rätt till stöd inte ska vara beroende av var eleven går i skola.⁵¹ I enkäten finns några resultat som pekar mot att rektorer i fristående skolor är något mer positiva än rektorer i kommunala skolor när det handlar om hur garantin fungerar i deras skola. Vi ser också att rektorer i fristående skolor i betydligt större utsträckning upplever att de har tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att genomföra garantin med god kvalitet, jämfört med rektorer i kommunala skolor. Påpekas bör dock att enkätsvaren speglar rektorernas uppfattning och att den här delen av utvärderingen inte omfattar någon granskning av skolors olika förhållanden.

Vidare förväntas garantin bidra till ökad jämställdhet mellan flickor och pojkar.⁵² Det gäller såväl att få sitt stödbehov uppmärksammat som att få rätt insatser. Det innebär emellertid inte att stödinsatserna behöver fördelas jämnt mellan könen. Att pojkar oftare får stödinsatser än flickor är väl känt, och så ser det ut på generell nivå även här. Utifrån de enkätsvar som samlats in kan vi inte säga om stödinsatsernas fördelning över kön är rimlig eller adekvat. Vi har i nuläget heller ingen information om vad som föregått insatserna. Men eftersom vi utvärderar utfallet av garantin – för att se om eller hur garantin påverkar skolans arbete – är det intressant att konstatera att garantin hittills inte har inneburit några större förändringar avseende hur stödinsatser fördelas mellan flickor och pojkar.

4.3 Sammantagen tolkning av resultaten hittills

Sammantaget gör Skolinspektionen tolkningen att garantin i nuläget riskerar att huvudsakligen drivas av lärare.

Särskilt i förskoleklass ser vi exempel på att det är lärarna som planerar och genomför kartläggningsmaterialens olika aktiviteter, det är lärarna som identifierar elever som är i behov av stöd och det är lärarna som utformar extra anpassningar och ger stöd till eleverna. Samtidigt uttrycker de att de inte har kännedom om garantin och att de inte har kompetens nog för att genomföra garantin med god kvalitet. Lärare i förskoleklass är också de som i minst utsträckning upplever att garantin fungerar för klassens elever.

Vi ser att det finns risk för att lärare blir lämnade ensamma med uppgiften att genomföra garantin. Det stöd till lärare som garantin föreskriver, där de genom samråd med specialpedagogisk personal ska få tillgång till dennas specifika kompetens finns inte alltid.

Samtidigt är den specialpedagogiska personalen mer insatta i garantin, de är mer positiva och upplever i större utsträckning att den fungerar. De upplever inte att deras arbetsuppgifter har förändrats i särskilt stor utsträckning utöver att de nu förväntas arbeta även mot skolans yngre elever. En tolkning här är att den här personalgruppen hittills i stort sett arbetar med specialpedagogiska insatser på samma sätt som tidigare, innan garantin.

⁵¹ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195, s. 39.

⁵² Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195, s. 80.

4.4 Fortsatt uppföljning av garantin för tidiga stödinsatser

Fram till december 2024 fortsätter Skolinspektionen att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser. Arbetet utgår från frågeställningen:

Har garantin för tidiga stödinsatser förstärkt skolors arbete med att ge elever i behov av stödinsatser rätt insatser i rätt tid?

Skolinspektionen granskar även i vilken utsträckning lärarnas administrativa arbete har påverkats genom införandet av garantin. Utvärderingen har ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i de delar där det är möjligt.

Vi kommer att följa upp de resultat som presenteras i föreliggande delredovisning inom de områden som ringar in och beskriver garantins fungerande: förutsättningar, genomförande, utfall och förändring. Uppföljningen gör vi dels genom att genomföra ytterligare två inspektioner inom ramen för utvärderingen under åren 2023 och 2024, den ena som en tematisk kvalitetsgranskning med fokus på det specialpedagogiska arbetet, den andra som en tillsyn med fokus på skolornas arbete med garantin mot bakgrund av skollagens reglering. Vi kommer även att genomföra den tredje och avslutande delen av enkätundersökningen under vårterminen 2024.

Bilaga 1

Bakgrund till garantins införande

I juni 2015 fick en särskild utredare uppdrag från regeringen att undersöka förutsättningarna för att införa en så kallad läsa-skriva-räkna-garanti och lämna förslag på hur en sådan borde utformas.⁵³ De skäl för utredningens inriktning som angavs i utredningsdirektivet var de försämrade resultaten i svensk skola. Närmare bestämt påtalades här att många elever inte nådde upp till kravnivån i svenska, svenska som andraspråk och matematik vid de nationella proven i årskurs 3 (våren 2014), detta trots att skollagen ger elever rätt till stöd för att ges möjlighet att klara detta. Vidare uppgavs att särskilt stöd ofta sattes in (alltför) sent i grundskolan, samt att andelen elever med åtgärdsprogram hade ökat och var som störst i de senare årskurserna. I direktivet för utredningen påtalades att *”det är rimligt att anta att arbetet med stödinsatser kan påbörjas redan i förskoleklassen”*⁵⁴ då ett starkt forskningsstöd noterats för att stöd och stimulans utifrån elevernas behov redan i de första årskurserna är viktigt för att förebygga att eleverna senare utvecklar problem med läs- och skrivförmågan. Insatser i förskoleklassen och i de första årskurserna antogs också kunna stärka skolans möjlighet att, i bland annat läsförståelse, bryta kopplingen mellan elevernas resultat och föräldrarnas utbildningsnivå. Det den önskade garantin enligt direktivet skulle säkerställa var att elever tidigt skulle få rätt insatser av god kvalitet.⁵⁵

Utredningen om en läsa-skriva-räkna-garanti överlämnade sitt betänkande i september 2016.⁵⁶

Parallellt med utredningen infördes (inför läsåret 2016/17) kunskapskrav i läsförståelse i årskurs 1. Syftet var att tidigt fånga upp de elever som har eller bedöms riskera att få problem med läsförståelsen, då brister inom det området antogs försvåra annan inlärning. Även användning av obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1 i svenska, svenska som andraspråk och matematik infördes i skollagen inför detta läsår.⁵⁷

Det förslag till åtgärdsgaranti som utredningen om en läsa-skriva-räkna-garanti föreslog var i princip detsamma som det som senare antogs. I utredningen angavs att elever i behov av stöd inte alltid möts av en väl anpassad lärmiljö som utgår från deras förutsättningar och behov, och att det är viktigt att tidigt fånga upp elever i behov av stöd och sätta in rätt åtgärder. I sammanhanget hänvisades till studier som visar att det är vanligt med en *”vänta-och-se attityd”* i de lägre årskurserna; något som antogs ha inneburit att skolan har väntat med att sätta in specialpedagogiska resurser till senare årskurser.⁵⁸ Andra studier som lyftes fram visar att om

⁵³ Utbildningsdepartementet. *En läsa-skriva-räkna-garanti*. Kommittédirektiv 2015:65.

⁵⁴ Ibid, s. 3

⁵⁵ Utbildningsdepartementet. *En läsa-skriva-räkna-garanti*. Kommittédirektiv 2015:65.

⁵⁶ Statens offentliga utredningar. *På goda grunder – en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik* (SOU 2016:59).

⁵⁷ Se Utbildningsutskottets betänkande 2015/16:UbU4

⁵⁸ Statens offentliga utredningar. *På goda grunder – en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik* (SOU 2016:59), s. 149.

åtgärder sätts in i tidig ålder blir insatserna som regel betydligt mindre omfattande.⁵⁹ I en internationell utblick hade utredningen särskilt studerat systemet för tidigt stöd i elevernas läs-, skriv- och matematikutveckling i Finland. Slutsatsen som drogs var att såväl tidig upptäckt av elever i behov av stöd liksom tidiga, adekvata åtgärder som är baserade på specialpedagogisk kompetens tycktes vara centrala delar i det finska systemet och en orsak till Finlands framgångsrika resultat i PISA-undersökningarna.⁶⁰ Utredningen gav även förslag om kompetensutveckling för förskollärare och lärare för att kunna arbeta i enlighet med garantin samt kompetensutveckling för speciallärare, specialpedagoger, rektorer och huvudmän.⁶¹

Propositionen som följde på utredningen⁶² återkallades dock av regeringen. I mars 2018 publicerades istället propositionen *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*.⁶³ Den huvudsakliga förändringen i den nya propositionen handlade om att garantin inte skulle komma att innebära några nya dokumentationskrav.⁶⁴ Vidare tydliggjordes att huvudmannens tidigare angivna ansvar även omfattar att se till att garantin kan genomföras. I maj 2018 kom utbildningsutskottets betänkande⁶⁵ och garantin för tidiga stödinsatser föreslogs träda i kraft – och gjorde det också – i juli 2019.

⁵⁹ Statens offentliga utredningar. *På goda grunder – en åtgärds garanti för läsning, skrivning och matematik* (SOU 2016:59), s. 154

⁶⁰ Statens offentliga utredningar. *På goda grunder – en åtgärds garanti för läsning, skrivning och matematik* (SOU 2016:59), s. 77ff.

⁶¹ Statens offentliga utredningar. *På goda grunder – en åtgärds garanti för läsning, skrivning och matematik* (SOU 2016:59), s. 16ff.

⁶² Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en åtgärds garanti*. Prop. 2017/18:18.

⁶³ Regeringens proposition. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Prop. 2017/18:195.

⁶⁴ Förslaget om att förtydliga att elevens extra anpassningar skulle dokumenteras i den individuella utvecklingsplanen togs bort i den senare propositionen.

⁶⁵ Utbildningsutskottet. *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. 2017/18:UbU10.

1 Antal svarande							
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3	> Totalt antal svarande lärare	Specialpedagogisk personal	Rektor	Antal svarande skolor
2022	327 st	328 st	328 st	983 st	315 st	241 st	255 st

2 Rektorsfunktionen	
2022 Vilken befattning har du som besvarar enkäten?	
Rektor	
Rektor	208 st, 86,3 %
Biträdande rektor	25 st, 10,4 %
Annat, nämligen _____	8 st, 3,3 %
Antal svarande	241 st

3 Antal elever i skolan				
2022 Hur många elever i förskoleklass och lågstadiet går för närvarande på din skola? Ange antal elever. Om ingen elev, skriv 0.				
Rektor				
Öppet svar, inlagt spann här	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3
24 eller färre elever	89 st, 36,9 %	94 st, 39,0 %	88 st, 36,5 %	83 st, 34,4 %
25-48 elever	85 st, 35,3 %	77 st, 32,0 %	85 st, 35,3 %	87 st, 36,1 %
49-72 elever	44 st, 18,3 %	47 st, 19,5 %	44 st, 18,3 %	44 st, 18,3 %
73 eller fler elever	23 st, 9,5 %	23 st, 9,5 %	24 st, 10,0 %	27 st, 11,2 %
Antal svarande	241 st	241 st	241 st	241 st

4 Antal klasser i skolan				
2022 Hur många klasser (eller motsvarande gruppindelning) för elever i förskoleklass och lågstadiet finns på din skola läsåret 2021/22? Ange antal klasser. Om ingen klass, skriv 0.				
Rektor				
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3	Åldersblandad
0 klasser	12 st, 5,0 %	16 st, 6,6 %	20 st, 8,3 %	192 st, 79,5 %
1 klass	110 st, 45,6 %	105 st, 43,6 %	96 st, 39,8 %	29 st, 12,0 %
2 klasser	70 st, 29,0 %	71 st, 29,5 %	69 st, 28,6 %	17 st, 7,1 %
3 klasser	39 st, 16,2 %	37 st, 15,4 %	46 st, 19,1 %	3 st, 1,2 %
4 klasser	7 st, 2,9 %	9 st, 3,7 %	7 st, 2,9 %	0 st
(24, 75, 84...)	3 st	3 st	3 st	0 st
Antal svarande rektorer	241 st	241 st	241 st	241 st

5 Antal elever enligt svarande rektorer					
Antal elever	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	< totalt
Antal elever totalt i aktuella årskurser i skolorna (enligt rektorerna)	8 730 st	8 820 st	8 868 st	8 951 st	35 369 st

6 Antal elever per klass/enkät				
2022 Hur många elever går i den klass där du undervisar detta läsår?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
Öppet svar, inlagt spann här	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< totalt
12 eller färre elever	35 st, 10,7 %	45 st, 13,7 %	34 st, 10,4 %	114 st, 11,6 %
13-20 elever	91 st, 27,8 %	91 st, 27,7 %	92 st, 28,0 %	274 st, 27,9 %
21-28 elever	170 st, 52,0 %	161 st, 49,1 %	180 st, 54,9 %	511 st, 52,0 %
29-36 elever	20 st, 6,1 %	14 st, 4,3 %	13 st, 4,0 %	47 st, 4,8 %
37 eller fler elever	11 st, 3,4 %	17 st, 5,2 %	9 st, 2,7 %	37 st, 3,8 %
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>	<i>983 st</i>

7 Klassens benämning	
Vilken benämning har klassen i skolans organisation?	
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3	

8 Antal elever enligt svarande lärare				
	Antal elever i förskoleklass	Antal elever i årskurs 1	Antal elever i årskurs 3	< totalt
Antal flickor	3434 st	3442 st	3527 st	10 403
Antal pojkar	3806 st	3646 st	3532 st	10 984
Diskrepans	(64)	(4)	(31)	(99)
<i>Totalt antal elever i enkäten (enl lärarna)</i>	<i>7176 st</i>	<i>7084 st</i>	<i>7028 st</i>	<i>21 288 st</i>

9 Utbildning, lärare				
2022 Vilken utbildning har du? (flera alternativ kan väljas)				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< totalt antal svar
Förskollärare (eller motsv)	233 st, 71,3 %	43 st, 13,1 %	17 st, 5,2 %	293 st
Grundlärare F-3 (eller motsvarande)	110 st, 33,6 %	304 st, 92,7 %	304 st, 92,7 %	718 st
Speciallärare eller specialpedagog	2 st, 0,6 %	2 st, 0,6 %	3 st, 0,9 %	7 st
Annan behörighet för undervisning i F-3	6 st, 1,8 %	8 st, 2,4 %	9 st, 2,7 %	23 st
Inte något av ovanstående	7 st, 2,1 %	9 st, 2,7 %	15 st, 4,6 %	31 st
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>	<i>983 svarande 1072 svar</i>

10 Utbildning, specialpedagogisk personal	
2022 Vilken utbildning har du? (flera alternativ kan väljas)	
Specialpedagogisk personal	
Speciallärare	150 st, 47,6 %
Specialpedagog	138 st, 43,8 %

Annan specialpedagogisk kompetens, nämligen: _____	26 st, 8,3 %
Inget av ovan	16 st, 5,1 %
<i>Antal svarande 315 st</i>	<i>Flera alternativ kan väljas</i>
Följdfråga till den som svarat "speciallärare": Vad är du specialiserad mot?	
Språk-, skriv och läsutveckling	106 st, 33,7 % (71 % av speciallärarna)
Matematikutveckling	44 st, 14,0 % (29 % av speciallärarna)
Annat, nämligen _____	12 st, 3,8 %
<i>Antal svarande 150 st</i>	<i>Flera alternativ kan väljas</i>

11 Erfarenhet				
2022 Hur många år har du arbetat med att undervisa elever?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< totalt
0-1 år	22 st, 6,7 %	25 st, 7,6 %	11 st, 3,4 %	58 st
2-5 år	61 st, 18,7 %	62 st, 18,9 %	66 st, 20,1 %	189 st
6-9 år	49 st, 15,0 %	63 st, 19,2 %	65 st, 29,8 %	177 st
10 år eller mer	195 st, 59,6 %	178 st, 54,3 %	186 st, 56,7 %	559 st
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>	<i>983 st</i>
2022 Hur många år har du arbetat praktiskt med specialpedagogiska frågor?				
Specialpedagogisk personal				
0-1 år	28 st, 8,9 %			
2-5 år	101 st, 32,1 %			
6-9 år	75 st, 23,8 %			
10 +	111 st, 35,2 %			
<i>Antal svarande</i>	<i>315</i>			

12 Tid i skolan				
2022 Hur många år har du undervisat på den här skolan? Avrunda till närmaste helt år.				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< totalt
0-1 år	42 st, 12,8 %	52 st, 15,9 %	31 st, 9,5 %	125 st
2-5 år	110 st, 33,6 %	117 st, 35,7 %	150 st, 45,7 %	377 st
6-9 år	79 st, 24,2 %	85 st, 25,9 %	89 st, 27,1 %	253 st
10 +	96 st, 29,4 %	74 st, 22,6 %	58 st, 17,7 %	228 st
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>	<i>983 st</i>
2022 Hur många år har du arbetat med specialpedagogiska frågor på den här skolan?				
Specialpedagogisk personal				
0-1 år	62 st, 19,7 %			
2-5 år	162 st, 51,4 %			
6-9 år	57 st, 18,1 %			
10 +	34 st, 10,8 %			
<i>Antal svarande</i>	<i>315 st</i>			

13 Implementering (information, kännedom)

2022 Läsåret 2019/20 infördes regleringen om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (den så kallade "läsa-, skriva-, räkna-garantin"). Hur insatt är du i garantin för tidiga stödinsatser?						
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal, rektor						
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal pers	Rektor
Helt och hållet insatt	74 st, 22,6 %	59 st, 18,0 %	37 st, 11,3 %	170 st, 17,3 %	119 st, 37,8 %	111 st, 46,1 %
Till stor del insatt	125 st, 38,2 %	133 st, 40,5 %	134 st, 40,9 %	392 st, 39,9 %	157 st, 49,8 %	111 st, 46,1 %
Till viss del insatt	100 st, 30,6 %	109 st, 33,2 %	131 st, 39,9 %	340 st, 34,6 %	36 st, 11,4 %	19 st, 7,9 %
Inte alls insatt	28 st, 8,6 %	27 st, 8,2 %	26 st, 7,9 %	81 st, 8,2 %	3 st, 1,0 %	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>	<i>983 st</i>	<i>315 st</i>	<i>241 st</i>

14 Implementering (material)	
2022 Vilka av nedanstående bedömningsstöd från Skolverket har du tagit del av?	
Specialpedagogisk personal	
Jag har tagit del av:	
Kartläggningmaterialet Hitta språket	272 st, 86,3 %
Kartläggningmaterialet Hitta matematiken	245 st, 77,8 %
Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling	294 st, 93,3 %
Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning	265 st, 84,1 %
<i>Antal svarande 315 st</i>	<i>flera svar kan ges</i>

15 Generella förutsättningar	
2022 Har din skola tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att kunna genomföra garantin för tidiga stödinsatser med god kvalitet?	
Rektor	
Jag bedömer att förutsättningarna är:	
- helt och hållet tillräckliga	47 st, 19,5 %
- till stor del tillräckliga	114 st, 47,3 %
- till viss del tillräckliga	65 st, 27,0 %
- inte alls tillräckliga	14 st, 5,8 %
Vet inte	1 st, 0,4 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>
Följdfråga till den som svarar "till stor del", "till viss del" eller "inte alls" ovan. Här kan du, om du vill, kort beskriva vad du bedömer som otillräckligt när det gäller förutsättningar för att genomföra garantin: _____	
<i>Antal frisvar</i>	<i>110 (av 241 st)</i>

16 Tillgång till specialpedagogisk personal			
2022 Hur har tillgången till personal med specialpedagogisk kompetens (vanligen specialpedagog eller speciallärare) varit för elever språkliga utveckling i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 under läsåret 2021/22?			
Rektor			
Det har funnits tillgång till specialpedagogisk kompetens inom det språkliga området:			
	i förskoleklass	i årskurs 1	i årskurs 3
- i mycket stor utsträckning	57 st, 23,7 %	79 st, 32,8 %	76 st, 31,5 %

- i ganska stor utsträckning	125 st, 51,9 %	133 st, 55,2 %	138 st, 57,3 %
- i ganska liten utsträckning	49 st, 20,3 %	24 st, 10,0 %	22 st, 9,1 %
- i mycket liten utsträckning/inte alls	9 st, 3,7 %	3 st, 1,2 %	4 st, 1,7 %
Kan inte svara	1 st, 0,4 %	1 st, 0,4 %	1 st, 0,4 %
Skolan har inte förskoleklass detta läsår	0 st, 0,0 %	1 st, 0,4 %	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>

2022 Hur har tillgången till personal med specialpedagogisk kompetens (vanligen specialpedagog eller speciallärare) varit för elevers *matematiska* utveckling i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 under läsåret 2021/22?

Rektor

Det har funnits tillgång till specialpedagogisk kompetens inom det *matematiska* området:

	i förskoleklass	i årskurs 1	i årskurs 3
- i mycket stor utsträckning	52 st, 21,6 %	59 st, 24,5 %	60 st, 24,9 %
- i ganska stor utsträckning	110 st, 45,6 %	134 st, 55,6 %	131 st, 54,4 %
- i ganska liten utsträckning	61 st, 25,3 %	42 st, 17,4 %	42 st, 17,4 %
- i mycket liten utsträckning/inte alls	17 st, 7,1 %	4 st, 1,7 %	7 st, 2,9 %
Kan inte svara	1 st, 0,4 %	1 st, 0,4 %	1 st, 0,4 %
Skolan har inte förskoleklass detta läsår	0 st, 0,0 %	1 st, 0,4 %	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>

17 Inriktning för specialpedagogisk personal

2022 Vilka årskurser arbetar du med under läsåret 2021/22? (flera alternativ kan väljas)

Specialpedagogisk personal

Förskoleklass	203 st, 64,4 %
Lågstadiet (årskurs 1-3)	305 st, 96,8 %
Mellanstadiet (årskurs 4-6)	205 st, 65,1 %
Högstadiet (årskurs 7-9)	23 st, 7,3 %
<i>Antal svarande 315 st</i>	<i>flera alternativ kan väljas</i>

18 Kompetensutveckling, språk

2022 I vilken grad har införandet av garantin för tidiga stödinsatser inneburit ett ökat behov av kompetensutveckling om elevers *språkliga* utveckling hos undervisande lärare (inklusive förskollärare) i förskoleklass och lågstadiet på din skola?

Rektor

Behovet av kompetensutveckling inom språklig utveckling har:

- ökat i hög grad	13 st, 5,4 %
- ökat i viss grad	143 st, 59,3 %
- ökat i låg grad	44 st, 18,3 %
- inte förändrats	29 st, 12,0 %
Kan inte svara	12 st, 5,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>

19 Kompetensutveckling, matematik

2022 I vilken grad har införandet av garantin för tidiga stödinsatser inneburit ett ökat behov av kompetensutveckling om eleverns <i>matematiska</i> utveckling hos undervisande lärare (inklusive förskollärare) i förskoleklass och lågstadiet på din skola?	
Rektor	
Behovet av kompetensutveckling inom <i>matematisk</i> utveckling har:	
- ökat i hög grad	21 st, 8,7 %
- ökat i viss grad	128 st, 53,1 %
- ökat i låg grad	48 st, 19,9 %
- inte förändrats	33 st, 13,7 %
Kan inte svara	11 st, 4,6 %
<i>Antal svarande</i>	241 st

20 Kompetensutveckling, språk					
2022 Har du fått, eller vet att du kommer få, kompetensutveckling om eleverns <i>språkliga</i> utveckling mot bakgrund av att garantin för tidiga stödinsatser införts?					
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal					
Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal
Ja	96 st, 29,4 %	81 st, 24,7 %	98 st, 29,9 %	275 st, 28,0 %	108 st, 34,3 %
Nej	231 st, 70,6 %	247 st, 75,3 %	230 st, 70,1 %	708 st, 72,0 %	207 st, 65,7 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st	315 st
2022 Följdfråga till den som svarar "Nej" ovan: Skulle du behöva kompetensutveckling inom det språkliga området för att med god kvalitet kunna genomföra (spec: ge lärare stöd i samband med) garantin för tidiga stödinsatser?					
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal					
Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal
Ja	127 st, 55,0 %	128 st, 51,8 %	121 st, 52,6 %	376 st, 53,1 %	91 st, 44,0 %
Nej	60 st, 26,0 %	61 st, 24,7 %	50 st, 21,7 %	171 st, 24,2 %	75 st, 36,2 %
Vet inte	44 st, 19,0 %	58 st, 23,5 %	59 st, 25,7 %	161 st, 22,7 %	41 st, 19,8 %
<i>Antal svarande</i>	231 st (av 327)	247 st (av 328)	230 st (av 328)	708 st	207 st (av 315)

21 Kompetensutveckling, matematik					
2022 Har du fått, eller vet att du kommer få, kompetensutveckling om eleverns <i>matematiska</i> utveckling mot bakgrund av att garantin för tidiga stödinsatser införts?					
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal					
Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal
Ja	102 st, 31,2 %	68 st, 20,7 %	78 st, 23,8 %	248 st, 25,2 %	80 st, 25,4 %
Nej	225 st, 68,8 %	260 st, 79,3 %	250 st, 76,2 %	735 st, 74,8 %	235 st, 74,6 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st	315 st
2022 Följdfråga till den som svarar "Nej" ovan: Skulle du behöva kompetensutveckling inom det <i>matematiska</i> området för att med god kvalitet kunna genomföra (spec: ge lärare stöd i samband med) garantin för tidiga stödinsatser?					
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal					

Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal
Ja	123 st, 54,7 %	130 st, 50,0 %	140 st, 56,0 %	393 st, 53,0 %	127 st, 54,0 %
Nej	59 st, 26,2 %	67 st, 25,8 %	63 st, 25,2 %	189 st, 25,5 %	67 st, 28,5 %
Vet inte	43 st, 19,1 %	63 st, 24,2 %	47 st, 18,8 %	153 st, 21,5 %	41 st, 17,4 %
<i>Antal svarande</i>	<i>225 st (av 327)</i>	<i>260 st (av 328)</i>	<i>250 st (av 328)</i>	<i>735 st</i>	<i>235 st (av 315)</i>

22 Underlag för kartläggning av språk i förskoleklass	
2022 Har Skolverkets kartlägningsmaterial <i>Hitta språket</i> använts i förskoleklass under läsåret 2021/22 för att kartlägga elevernas <i>språkliga</i> utveckling?	
Rektor	
Kartlägningsmaterialet <i>Hitta språket</i> :	
- har använts för samtliga elever i förskoleklass	222 st, 92,1 %
- har använts för en stor del av eleverna i förskoleklass	12 st, 5,0 %
- har använts för vissa av eleverna i förskoleklass	3 st, 1,2 %
- har inte använts för någon elev i förskoleklass	1 st, 0,4 %
Vet inte	3 st, 1,2 %
Skolan har inte förskoleklass detta läsår	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>

23 Underlag för kartläggning av språk i förskoleklass	
2022 Har Skolverkets kartlägningsmaterial <i>Hitta språket</i> använts för att kartlägga den <i>språkliga</i> utvecklingen hos förskoleklass eleverna i din klass hittills under läsåret?	
Lärare i förskoleklass	
Vi har använt hela materialet	308 st, 94,2 %
Vi har använt en stor del av materialet	16 st, 4,9 %
Vi har använt en viss del av materialet	1 st, 0,3 %
Vi har inte använt något av materialet	1 st, 0,3 %
Vet inte i vilken utsträckning materialet använts	1 st, 0,3 %
<i>Antal svarande</i>	<i>327 st</i>
Följdfråga Q.5b till den som svarat "en stor del" eller "en viss del": Här kan du, om du vill, ange vilka delar av materialet i <i>Hitta språket</i> som inte använts och varför: _____	
Följdfråga Q.5c till den som svarat "hela", "en stor del" eller "en viss del"	
Aktiviteter i <i>Hitta språket</i> genomfördes:	
- främst av mig själv (undervisande lärare i klassen)	300 st, 92,3 %
- främst av specialpedagogisk personal (som vanligtvis inte undervisar i klassen)	3 st, 0,9 %
- främst av annan än någon av dessa två, nämligen: _____	22 st, 6,8 %
<i>Antal svarande</i>	<i>325 st</i>

24 Underlag för kartläggning av matematik i förskoleklass	
2022 Har Skolverkets kartlägningsmaterial <i>Hitta matematiken</i> använts i förskoleklass under läsåret 2021/22 för att kartlägga elevernas <i>matematiska</i> utveckling?	
Rektor	

Kartläggningsmaterialet <i>Hitta matematiken</i> :	
- har använts för samtliga elever i förskoleklass	220 st, 91,3 %
- har använts för en stor del av eleverna i förskoleklass	12 st, 5,0 %
- har använts för vissa av eleverna i förskoleklass	3 st, 1,2 %
- har inte använts för någon elev i förskoleklass	1 st, 0,4 %
Vet inte	5 st, 2,1 %
Skolan har inte förskoleklass detta läsår	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	241 st

25 Underlag för kartläggning av matematik i förskoleklass	
2022 Har Skolverkets kartläggningsmaterial <i>Hitta matematiken</i> använts för att kartlägga den <i>matematiska</i> utvecklingen hos förskoleklass eleverna i din klass hittills under läsåret?	
Lärare i förskoleklass	
Vi har använt hela materialet	293 st, 89,6 %
Vi har använt en stor del av materialet	25 st, 7,6 %
Vi har använt en viss del av materialet	6 st, 1,8 %
Vi har inte använt något av materialet	1 st, 0,3 %
Vet inte i vilken utsträckning materialet använts	2 st, 0,6 %
<i>Antal svarande</i>	327 st
Följdfråga Q 7b till den som svarat "en stor del" eller "en viss del": Här kan du, om du vill, ange vilka delar av materialet i <i>Hitta matematiken</i> som inte använts och varför: _____	
Följdfråga Q 7c till den som svarat "hela", "en stor del" eller "en viss del"	
Aktiviteter i <i>Hitta matematiken</i> genomfördes:	
- främst av mig själv (undervisande lärare i klassen)	290 st, 89,5 %
- främst av specialpedagogisk personal (som vanligtvis inte undervisar i klassen)	3 st, 0,6 %
- främst av annan än någon av dessa två, nämligen: _____	31 st, 9,6 %
<i>Antal svarande</i>	324 st (av 324 möjliga)

26 Underlag för uppföljning av språk i lågstadiet		
2022 Har Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling använts för att följa upp den <i>språkliga</i> utvecklingen hos eleverna i din klass hittills under läsåret?		
Lärare i årskurs 1 och årskurs 3		
Avstämning av <i>Läsa</i> har genomförts:		
	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
- med klassens samtliga elever	301 st, 91,8 %	161 st, 49,1 %
- med en stor del av klassens elever	22 st, 6,7 %	39 st, 11,9 %
- med vissa av klassens elever	2 st, 0,6 %	34 st, 10,4 %
Avstämning av <i>Läsa</i> har inte genomförts med någon av klassens elever	3 st, 0,9 %	79 st, 24,1 %
Vet inte i vilken utsträckning avstämning av <i>Läsa</i> har genomförts i klassen	0 st, 0,0 %	15 st, 4,6 %
<i>Antal svarande</i>	328 st	328 st
Avstämning av <i>Skriva</i> har genomförts:		

	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
- med klassens samtliga elever	214 st, 65,2 %	159 st, 48,5 %
- med en stor del av klassens elever	27 st, 8,2 %	46 st, 14,0 %
- med vissa av klassens elever	17 st, 5,2 %	21 st, 6,4 %
Avstämning av <i>Skriva</i> har inte genomförts med någon av klassens elever	67 st, 20,4 %	88 st, 26,8 %
Vet inte i vilken utsträckning avstämning av <i>Skriva</i> har genomförts i klassen	3 st, 0,9 %	14 st, 4,3 %
<i>Antal svarande</i>	328 st	328 st
Följdfråga till den som svarat "samtliga", "en stor del" eller "vissa av"		
Avstämningarna av <i>Läsa</i> och <i>Skriva</i> genomfördes:		
	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
- främst av mig själv (undervisande lärare i klassen)	244 st, 75,1 %	210 st, 86,8 %
- främst av specialpedagogisk personal (som vanligtvis inte undervisar i klassen)	56 st, 17,2 %	21 st, 8,7 %
- främst av annan än någon av dessa två, nämligen _____	25 st, 7,7 %	11 st, 4,5 %
<i>Antal svarande</i>	325 st (av 328)	242 st (av 328)

27 Underlag för uppföljning av matematik i lågstadiet		
2022 Har Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning använts för att följa upp den <i>matematiska</i> utvecklingen hos eleverna i din klass hittills under läsåret?		
Lärare i årskurs 1 och årskurs 3		
Avstämning av <i>Taluppfattning</i> har genomförts:		
	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
- med klassens samtliga elever	304 st, 92,7 %	206 st, 63,8 %
- med en stor del av klassens elever	16 st, 4,9 %	31 st, 9,5 %
- med vissa av klassens elever	4 st, 1,2 %	14 st, 4,3 %
Avstämning av <i>Taluppfattning</i> har inte genomförts med någon av klassens elever	2 st, 0,6 %	64 st, 19,5 %
Vet inte i vilken utsträckning avstämning av <i>Taluppfattning</i> har genomförts i klassen	2 st, 0,6 %	13 st, 4,0 %
<i>Antal svarande</i>	328 st	328 st
Följdfråga till den som svarat "samtliga", "en stor del" eller "vissa av"		
Avstämningarna av <i>Taluppfattning</i> genomfördes:		
	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
- främst av mig själv (undervisande lärare i klassen)	231 st, 71,3 %	231 st, 92,0 %
- främst av specialpedagogisk personal (som vanligtvis inte undervisar i klassen)	57 st, 17,6 %	8 st, 3,2 %

- främst av annan än någon av dessa två, nämligen _____	36 st, 11,1 %	12 st, 4,8 %
<i>Antal svarande</i>	324 st (av 328 st)	251 st (av 328 st)

28 Annat underlag för kartläggning och uppföljning av språk			
2022 Har något annat material än Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta språket (Fk) alt. Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (Åk 1 och Åk 3) använts för att kartlägga (Fk) alt. följa upp (Åk 1 och Åk 3) den <i>språkliga</i> utvecklingen hos eleverna i din klass hittills under läsåret?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	152 st, 46,5 %	159 st, 48,5 %	241 st, 73,5 %
Nej	172 st, 52,6 %	155 st, 47,3 %	78 st, 23,8 %
Vet inte	3 st, 0,9 %	14 st, 4,3 %	9 st, 2,7 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st

29 Annat underlag för kartläggning och uppföljning av matematik			
2022 Har något annat material än Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta matematiken (Fk) alt. Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning (Åk 1 och Åk 3) använts för att kartlägga (Fk) alt. följa upp (Åk 1 och Åk 3) den <i>matematiska</i> utvecklingen hos eleverna i din klass hittills under läsåret?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	76 st, 23,2 %	110 st, 33,5 %	192 st, 58,5 %
Nej	244 st, 74,6 %	206 st, 62,8 %	125 st, 38,1 %
Vet inte	7 st, 2,1 %	12 st, 3,7 %	11 st, 3,4 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st

30 Uppmärksammande av språksvårigheter	
2022 Hur väl fungerar din skolas nuvarande arbete med att <i>upptäcka</i> elever, i behov av stöd för sin <i>språkliga</i> utveckling, i förskoleklass och lågstadiet?	
Rektor	
Detta arbete i förskoleklass och lågstadiet fungerar:	
- helt och hållet väl	123 st, 51,0 %
- till stor del väl	113 st, 46,9 %
- till viss del väl	3 st, 1,2 %
- inte alls väl	0 st, 0,0 %
Vet inte	2 st, 0,8 %
<i>Antal svarande</i>	241 st

31 Uppmärksammande av matematiksvårigheter	
2022 Hur väl fungerar din skolas nuvarande arbete med att <i>upptäcka</i> elever, i behov av stöd för sin <i>matematiska</i> utveckling, i förskoleklass och lågstadiet?	
Rektor	
Detta arbete i förskoleklass och lågstadiet fungerar:	
- helt och hållet väl	109 st, 45,2 %
- till stor del väl	123 st, 51,0 %

- till viss del väl	7 st, 2,9 %
- inte alls väl	0 st, 0,0 %
Vet inte	2 st, 0,8 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>

32 Uppmärksammande av språksvårigheter genom garantin			
2022 Har garantin för tidiga stödinsatser utvecklat din skolas arbete med att <i>upptäcka</i> elever i behov av stöd för sin <i>språkliga</i> utveckling i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3?			
Rektor			
Detta arbete har utvecklats:			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
- i mycket stor utsträckning	33 st, 13,7 %	32 st, 13,3 %	25 st, 10,4 %
- i ganska stor utsträckning	123 st, 51,0 %	115 st, 47,7 %	109 st, 45,2 %
- i ganska liten utsträckning	65 st, 27,0 %	74 st, 30,7 %	84 st, 34,9 %
- i mycket liten utsträckning/inte alls	11 st, 4,6 %	9 st, 3,7 %	13 st, 5,4 %
Kan inte svara	9 st, 3,7 %	10 st, 4,1 %	10 st, 4,1 %
Skolan har inte Fk/Åk 1/Åk 3 detta läsår	0 st, 0,0 %	1 st, 0,4 %	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>

33 Uppmärksammande av matematiksvårigheter genom garantin			
2022 Har garantin för tidiga stödinsatser utvecklat din skolas arbete med att <i>upptäcka</i> elever i behov av stöd för sin <i>matematiska</i> utveckling i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3?			
Rektor			
Detta arbete har utvecklats:			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
- i mycket stor utsträckning	27 st, 11,2 %	26 st, 10,8 %	23 st, 9,5 %
- i ganska stor utsträckning	123 st, 51,0 %	116 st, 48,1 %	106 st, 44,0 %
- i ganska liten utsträckning	72 st, 29,9 %	79 st, 32,8 %	88 st, 36,5 %
- i mycket liten utsträckning/inte alls	10 st, 4,1 %	10 st, 4,1 %	14 st, 5,8 %
Kan inte svara	9 st, 3,7 %	9 st, 3,7 %	10 st, 4,1 %
Skolan har inte Fk/Åk 1/Åk 3 detta läsår	0 st, 0,0 %	1 st, 0,4 %	0 st, 0,0 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>	<i>241 st</i>

34 Olika sätt att uppmärksamma språksvårigheter			
2022 Av nedanstående sätt att få reda på om en elev har behov av stöd rörande den <i>språkliga</i> utvecklingen, vilket/vilka har varit aktuella under läsåret?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Genom den egna undervisningen	300 st, 91,7 %	318 st, 97,0 %	316 st, 96,3 %
Genom uppgift från förskolan	164 st, 50,2 %		

Genom uppgift från förskoleklassen		226 st, 68,9 %	
Genom uppgift från annan pedagog/skolpersonal/elevhälsan	59 st, 18,0 %	101 st, 30,8 %	132 st, 40,2 %
Genom uppgift från elevens vårdnadshavare	139 st, 42,5 %	62 st, 18,9 %	57 st, 17,4 %
Genom Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta språket	272 st, 83,2 %		
Genom Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling		277 st, 84,5 %	199 st, 60,7 %
Genom nationella proven i sv och sva (om de hunnit genomföras)			100 st, 30,5 %
Genom något annat systematiskt kartläggnings- eller bedömningsmaterial än Skolverkets	76 st, 23,2 %	95 st, 29,0 %	172 st, 52,4 %
Genom annat, nämligen _____	47 st, 14,4 %	23 st, 7,0 %	41 st, 12,5 %
<i>Antal svarande</i>	<i>Flera svar möjliga</i>	<i>Flera svar möjliga</i>	<i>Flera svar möjliga</i>

35 Olika sätt att uppmärksamma matematiksvårigheter			
2022 Av nedanstående sätt att få reda på om en elev (i förskoleklass, årskurs 1, årskurs 3) har behov av stöd rörande den <i>matematiska</i> utvecklingen, vilket/vilka har varit aktuella under läsåret 2021/22?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
Lå 2021/22	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Genom den egna undervisningen	286 st, 87,5 %	307 st, 93,6 %	311 st, 94,8 %
Genom uppgift från förskolan	91 st, 27,8 %		
Genom uppgift från förskoleklassen		179 st, 54,6 %	
Genom uppgift från annan pedagog/skolpersonal/elevhälsan	41 st, 12,5 %	72 st, 22,0 %	110 st, 33,5 %
Genom uppgift från elevens vårdnadshavare	58 st, 17,7 %	30 st, 9,1 %	43 st, 13,1 %
Genom Skolverkets kartläggningsmaterial Hitta matematiken	252 st, 77,1 %		
Genom Skolverkets Nationellt bedömningsstöd i taluppfattning		261 st, 79,6 %	170 st, 51,8 %
Genom nationella proven i ma (om de hunnit genomföras)			66 st, 20,1 %
Genom något annat systematiskt kartläggnings- eller	35 st, 10,7 %	61 st, 18,6 %	128 st, 39,0 %

bedömningsmaterial än Skolverkets			
Genom annat, nämligen _____	33 st, 10,1 %	15 st, 4,6 %	37 st, 11,3 %
<i>Antal svarande</i>	<i>Flera svar möjliga</i>	<i>Flera svar möjliga</i>	<i>Flera svar möjliga</i>

36 Förändringar avseende antal elever	
2022 Bedömer du att den totala andel elever som behöver utredas för särskilt stöd i förskoleklass och lågstadiet har förändrats sedan garantin infördes?	
Rektor	
Jag bedömer att den andelen i förskoleklass och lågstadiet:	
- har ökat mycket	16 st, 6,6 %
- har ökat till viss del	83 st, 34,4 %
- är densamma	105 st, 43,6 %
- har minskat till viss del	7 st, 2,9 %
- har minskat mycket	3 st, 1,2 %
Kan inte svara	27 st, 11,2 %
<i>Antal svarande</i>	<i>241 st</i>

37 Lärares samråd om den språkliga utvecklingen			
2022 Har du under nuvarande läsår varit i kontakt med personal med specialpedagogisk kompetens (till exempel speciallärare eller specialpedagog) angående den <i>språkliga</i> utvecklingen hos (Fk-, åk 1-, åk 3-)eleverna i din klass?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	276 st, 84,4 %	303 st, 92,4 %	317 st, 96,6 %
Nej	46 st, 14,1 %	25 st, 7,6 %	10 st, 3,0 %
Vet inte	5 st, 1,5 %	0 st, 0,0 %	1 st, 0,3 %
<i>Totalt antal</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>
2022 Har du själv specialpedagogisk kompetens inom språkutveckling?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	17 st, 5,2 %	33 st, 10,1 %	34 st, 10,4 %
Nej	310 st, 94,8 %	295 st, 89,9 %	294 st, 89,6 %
<i>Totalt</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

38 Specialpedagogiskt samråd om den språkliga utvecklingen			
2022 Hur många enskilda elevers <i>språkliga</i> utveckling har du diskuterat eller bedömt tillsammans med lärare i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3 läsåret 2021/22?			
Specialpedagogisk personal			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
Ett flertal elever	99 st, 31,4 %	142 st, 45,1 %	127 st, 40,3 %
Enstaka elever	126 st, 40,0 %	118 st, 37,5 %	139 st, 44,1 %
Inte någon elev	36 st, 11,4 %	21 st, 3,7 %	19 st, 6,0 %

Jag arbetar inte alls mot årskursen detta läsår	54 st, 17,1 %	34 st, 10,8 %	30 st, 9,5 %
<i>Antal svarande</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>

39 Lärarnas samråd om den matematiska utvecklingen			
2022 Har du under nuvarande läsår varit i kontakt med personal med specialpedagogisk kompetens (till exempel speciallärare eller specialpedagog) angående den <i>matematiska</i> utvecklingen hos (Fk-, åk 1-, åk 3-)eleverna i din klass?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
Lå 2018/19	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	166 st, 50,8 %	220 st, 67,1 %	265 st, 80,8 %
Nej	157 st, 48,0 %	106 st, 32,3 %	63 st, 19,2 %
Vet inte	4 st, 1,2 %	2 st, 0,6 %	0 st, 0,0 %
<i>Totalt</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>
2022 Har du själv specialpedagogisk kompetens inom matematisk utveckling?			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
Lå 2018/19	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3
Ja	13 st, 4,0 %	22 st, 6,7 %	16 st, 4,9 %
Nej	314 st, 96,0 %	306 st, 93,3 %	312 st, 95,1 %
<i>Totalt</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

40 Specialpedagogiskt samråd om den matematiska utvecklingen			
2022 Hur många enskilda elevers <i>matematiska</i> utveckling har du diskuterat eller bedömt tillsammans med lärare i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3 läsåret 2021/22?			
Specialpedagogisk personal			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
Ett flertal elever	51 st, 16,2 %	64 st, 20,3 %	79 st, 25,1 %
Enstaka elever	107 st, 34,0 %	145 st, 46,0 %	145 st, 46,0 %
Inte någon elev	96 st, 30,5 %	64 st, 20,3 %	54 st, 17,1 %
Jag arbetar inte alls mot årskursen detta läsår	61 st, 19,4 %	42 st, 13,3 %	37 st, 12,7 %
<i>Antal svarande</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>

41 Specialpedagogiskt samråd för stödinsatser inom språk			
2022 I vilken utsträckning har du, under läsåret 2021/22, varit i kontakt med lärare i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3 för att ge specialpedagogiskt stöd i samband med lärarens arbete med elevers <i>språkliga</i> utveckling?			
Specialpedagogisk personal			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
I mycket stor utsträckning	31 st, 9,8 %	62 st, 19,7 %	56 st, 17,8 %
I ganska stor utsträckning	89 st, 28,3 %	124 st, 39,4 %	132 st, 41,9 %
I ganska liten utsträckning	109 st, 34,6 %	69 st, 21,9 %	68 st, 21,6 %
I mycket liten utsträckning/inte alls	32 st, 10,2 %	23 st, 7,3 %	27 st, 8,6 %
Jag arbetar inte mot årskursen detta läsår	54 st, 17,1 %	37 st, 11,7 %	32 st, 10,2 %

Antal svarande	315 st	315 st	315 st
----------------	--------	--------	--------

42 Specialpedagogiskt samråd för stödinsatser inom matematik			
2022 I vilken utsträckning har du, under läsåret 2021/22, varit i kontakt med lärare i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 3 för att ge specialpedagogiskt stöd i samband med lärarens arbete med elevers <i>matematiska</i> utveckling?			
Specialpedagogisk personal			
	Förskoleklass	Årskurs 1	Årskurs 3
I mycket stor utsträckning	15 st, 4,8 %	22 st, 7,0 %	30 st, 9,5 %
I ganska stor utsträckning	41 st, 13,0 %	66 st, 21,0 %	83 st, 26,3 %
I ganska liten utsträckning	98 st, 31,1 %	111 st, 35,2 %	95 st, 30,2 %
I mycket liten utsträckning/inte alls	100 st, 31,7 %	72 st, 22,9 %	73 st, 23,2 %
Jag arbetar inte mot årskursen detta läsår	61 st, 19,4 %	44 st, 14,0 %	34 st, 10,8 %
Antal svarande	315 st	315 st	315 st

43 Utformning av stödinsatser för språk										
2022 Elever kan behöva stöd i sin <i>språkliga</i> utveckling för att nå kommande kunskapskrav inom svenska och svenska som andraspråk. För hur många elever har du utformat sådana stödinsatser (extra anpassningar eller särskilt stöd) under det här läsåret?										
Specialpedagogisk personal										
Elever med stöd för språk	Elever i förskoleklass		Elever i lågstadiet		Elever i mellanstadiet		Elever i högstadiet		Totalt	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Antal	262	477	1 737	2 363	715	1 105	95	115	2 809	4 060
Andel	35,5 %	65,5 %	42,4 %	57,6 %	39,3 %	60,7 %	45,2 %	54,8 %	40,9 %	59,1 %
Elever med stöd för språk totalt	739 st		4 100 st		1 820 st		210 st		6 869 st	

44 Sätt att utforma insatserna för språk	
2022 Hur utformade du stödinsatserna?	
Specialpedagogisk personal	
Stödinsatserna kopplade till elevers <i>språkliga</i> utveckling utformades under detta läsår:	
- främst av mig själv	67 st, 21,3 %
- främst tillsammans med (övrig) personal från elevhälsan	45 st, 14,3 %
- främst tillsammans med förskollärare/ lärare i elevens klass	157 st, 49,8 %
På annat sätt, nämligen _____	29 st, 9,2 %
Jag har inte utformat några stödinsatser för elevers språkliga utveckling det här läsåret	17 st, 5,4 %
Antal svarande	315 st

45 Utformning av stödinsatser för matematik	
2022 Elever kan behöva stöd i sin <i>matematiska</i> utveckling för att nå kommande kunskapskrav inom matematik. För hur många elever har du utformat sådana stödinsatser (extra anpassningar eller särskilt stöd) under det här läsåret?	
Specialpedagogisk personal	

Elever med stöd för matematik	Elever i förskoleklass		Elever i lågstadiet		Elever i mellanstadiet		Elever i högstadiet		Totalt	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Antal	130	163	946	850	623	665	82	62	1 781	1 740
Andel	44,4 %	55,6%	52,7 %	47,3 %	48,4 %	51,6 %	56,9 %	43,1 %	50,6 %	49,4 %
Elever med stöd för matematik totalt	293 st		1 796 st		1 288 st		144 st		3 521 st	

46 Sätt att utforma insatserna för matematik	
2022 Hur utformade du stödinsatserna?	
Specialpedagogisk personal	
Stödinsatserna kopplade till elevers <i>matematiska</i> utveckling utformades under detta läsår:	
- främst av mig själv	55 st, 17,5 %
- främst tillsammans med (övrig) personal från elevhälsan	25 st, 7,9 %
- främst tillsammans med förskollärare/ lärare i elevens klass	155 st, 49,2 %
På annat sätt, nämligen _____	27 st, 8,6 %
Jag har inte utformat några stödinsatser för elevers matematiska utveckling det här läsåret	53 st, 16,8 %
<i>Antal svarande</i>	315 st

47 Ge stöd för språklig utveckling	
2022 Hur väl fungerar din skolas nuvarande arbete med att ge stödinsatser (såväl extra anpassningar som särskilt stöd) för elever i behov av stöd för sin <i>språkliga</i> utveckling, i förskoleklass och lågstadiet?	
Rektor	
Detta arbete i förskoleklass och lågstadiet fungerar:	
- helt och hållet väl	45 st, 18,7 %
- till stor del väl	159 st, 66,0 %
- till viss del väl	36 st, 14,9 %
- inte alls väl	0 st, 0, %
Vet inte	1 st, 0 %
<i>Antal svarande</i>	241 st

48 Antal elever som fått extra anpassningar (språk)				
2022 Hur många av eleverna i din klass får eller har fått <i>extra anpassningar</i> kopplade till sin <i>språkliga</i> utveckling (i svenska eller svenska som andraspråk för Åk 1 och Åk 3-eleverna) under detta läsår?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
<i>Språk (svenska)</i>	Extra anpassningar i förskoleklass	Extra anpassningar i årskurs 1	Extra anpassningar i årskurs 3	< totalt
Flickor med ea	542 st (av 3434 st) 15,7 %	662 st (av 3442 st) 19,2 %	726 st (av 3527 st) 20,5 %	
Pojkar med ea	792 st (av 3806 st) 20,8 %	928 st (av 3646 st) 25,4 %	917 st (av 3532 st) 25,9 %	

Elever med ea	1334 st (av 7176 st) 18,5 %	1590 st (av 7084 st) 22,4 %	1643 st (av 7028 st) 23,3 %	4 567 st (av 21 288 st) 21,4 %
<i>Antal elever totalt i enkäten</i>	7176 st (64 färre än f+p)	7084 st (4 färre än f+p)	7028 st (31 färre än f+p)	

49 Antal elever som fått särskilt stöd (språk)				
2022 Hur många av eleverna i din klass får eller har fått <i>särskilt stöd</i> kopplade till sin <i>språkliga</i> utveckling (i svenska eller svenska som andraspråk för Åk 1 och Åk 3-eleverna) under detta läsår?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
<i>Språk (svenska)</i>	Särskilt stöd i förskoleklass	Särskilt stöd i årskurs 1	Särskilt stöd i årskurs 3	< totalt
Flickor med ss	226 st (av 3434 st) 6,5 %	301 st (av 3442 st) 8,7 %	370 st (av 3527 st) 10,4 %	
Pojkar med ss	351 st (av 3806 st) 9,2 %	445 st (av 3646 st) 12,2 %	522 st (av 3532 st) 14,7 %	
Elever med ss	577 st (av 7176 st) 8,0 %	746 st (av 7084 st) 10,5 %	892 st (av 7028 st) 12,6 %	2 215 (av 21 288 st) 10,4 %
<i>Antal elever totalt i enkäten</i>	7176 st (64 färre än f+p)	7084 st (4 färre än f+p)	7028 st (31 färre än f+p)	

52 Ge stöd för matematisk utveckling	
2022 Hur väl fungerar din skolas nuvarande arbete med att ge stödsatser (såväl extra anpassningar som särskilt stöd) för elever i behov av stöd för sin <i>matematiska</i> utveckling, i förskoleklass och lågstadiet?	
Rektor	
Detta arbete i förskoleklass och lågstadiet fungerar:	
- helt och hållet väl	35 st, 14,5 %
- till stor del väl	160 st, 66,4 %
- till viss del väl	43 st, 17,8 %
- inte alls väl	2 st, 0,8 %
Vet inte	1 st, 0,4 %
<i>Antal svarande</i>	241 st

53 Antal elever som fått extra anpassningar (matematik)				
2022 Hur många av eleverna i din klass får eller har fått <i>extra anpassningar</i> kopplade till sin <i>matematiska</i> utveckling under detta läsår?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
Lå 2021/22 Matematik	Extra anpassningar i förskoleklass	Extra anpassningar i årskurs 1	Extra anpassningar i årskurs 3	< totalt
Flickor med ea	370 st (av 3434 st) 10,7 %	468 st (av 3442 st) 13,5 %	631 st (av 3527 st) 17,8 %	---
Pojkar med ea	513 st (av 3806 st) 13,4 %	485 st (av 3646 st) 13,3 %	595 st (av 3532 st) 16,8 %	

Elever med ea	883 st (av 7176 st) 12,3 %	953 st (av 7084 st) 13,4 %	1226 st (av 7028 st) 17,4 %	3 062 st (av 21 288 st) 14,3 %
Elever totalt i enkäten	7176 st (64 färre än f+p)	7084 st (4 färre än f+p)	7028 st (31 färre än f+p)	

54 Antal elever som fått särskilt stöd (matematik)				
2022 Hur många av eleverna i din klass får eller har fått <i>särskilt stöd</i> kopplat till sin <i>matematiska</i> utveckling under detta läsår?				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
Lå 2021/22 Matematik	Särskilt stöd i förskoleklass	Särskilt stöd i årskurs 1	Särskilt stöd i årskurs 3	< totalt
Flickor med ss	125 st (av 3434 st) 3,6 %	163 st (av 3442 st) 4,7 %	349 st (av 3527 st) 9,8 %	
Pojkar med ss	209 st (av 3806 st) 5,4 %	208 st (av 3646 st) 5,7 %	311 st (av 3532 st) 8,8 %	
Elever med ss	334 st (av 7176 st) 4,6 %	371 st (av 7084 st) 5,2 %	660 st (av 7028 st) 9,3 %	1 365 st (av 21 288 st) 6,4 %
Elever totalt i enkäten	7176 st (64 färre än f+p)	7084 st (4 färre än f+p)	7028 st (31 färre än f+p)	

50 Lärare utan elever med stödinsatser			
2022 Andel lärare som uppgett noll (0) elever med <i>extra anpassning</i> i språk (svenska)			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i förskoleklass	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i årskurs 1	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i årskurs 3
Lärare utan flickor med ea	118 st, 36,1 %	79 st 24,1 %	69 st, 21,0 %
Lärare utan pojkar med ea	86 st, 26,4 %	41 st, 12,5 %	32 st, 9,8 %
Lärare utan elever med ea	67 st, 20,5 %	19 st, 5,8 %	11 st, 3,4 %
<i>Antal lärare totalt i enkäten</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

51 Lärare utan elever med stödinsatser			
2022 Andel lärare som uppgett noll (0) elever med <i>särskilt stöd</i> i språk (svenska)			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i förskoleklass	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i årskurs 1	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i årskurs 3
Lärare utan flickor med ss	223 st, 68,2 %	182 st, 55,5 %	140 st, 42,7 %
Lärare utan pojkar med ss	177 st, 54,1 %	131 st, 39,9 %	83 st, 25,3 %
Lärare utan elever med ss	155 st, 47,4 %	102 st, 31,1 %	47 st, 14,3 %
<i>Antal lärare totalt i enkäten</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

55 Lärare utan elever med stödinsatser			
2022 Andel lärare som uppgett noll (0) elever med <i>extra anpassning</i> i matematik			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			

	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i förskoleklass	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i årskurs 1	Lärare/klasser utan några extra anpassningar i årskurs 3
Lärare utan flickor med ea	181 st, 55,4 %	131 st, 39,9 %	89 st, 27,1 %
Lärare utan pojkar med ea	152 st, 46,5 %	126 st, 38,4 %	91 st, 27,7 %
Lärare utan elever med ea	128st, 39,1 %	82 st, 25,0 %	38 st, 11,6 %
<i>Antal lärare totalt i enkäten</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

56 Lärare utan elever med stödinsatser			
2022 Andel lärare som uppgett noll (0) elever med <i>särskilt stöd</i> i matematik			
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3			
	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i förskoleklass	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i årskurs 1	Lärare/klasser utan några Särskilt stöd i årskurs 3
Lärare utan flickor med ss	262 st, 80,1 %	237 st, 72,3 %	160 st, 48,8 %
Lärare utan pojkar med ss	220 st, 67,3 %	205 st, 62,5 %	161 st, 49,1 %
Lärare utan elever med ss	205 st, 62,7 %	175 st, 53,4 %	106 st, 32,3 %
<i>Lärare totalt i enkäten</i>	<i>327 st</i>	<i>328 st</i>	<i>328 st</i>

57/58 Uppföljning i samråd av stöd för språklig utveckling		
2022 Följer du vanligen upp insatta <i>extra anpassningar</i> eller <i>särskilt stöd</i> avseende elevers <i>språkliga</i> utveckling tillsammans med lärare till de aktuella eleverna?		
Specialpedagogisk personal		
	<i>extra anpassningar</i>	<i>särskilt stöd</i>
Alltid/oftast	116 st, 36,8 %	230 st, 73,0 %
I stor utsträckning	134 st, 42,5 %	61 st, 19,4 %
I liten utsträckning	51 st, 16,2 %	17 st, 5,4 %
Inte alls	14 st, 4,4 %	7 st, 2,2 %
<i>Antal svarande</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>

59/60 Uppföljning i samråd av stöd för matematisk utveckling		
2022 Följer du vanligen upp insatta <i>extra anpassningar</i> eller <i>särskilt stöd</i> avseende elevers <i>matematiska</i> utveckling tillsammans med lärare till de aktuella eleverna?		
Specialpedagogisk personal		
	<i>extra anpassningar</i>	<i>särskilt stöd</i>
Alltid/oftast	89 st, 28,3 %	197 st, 62,5 %
I stor utsträckning	111 st, 35,2 %	49 st, 15,6 %
I liten utsträckning	81 st, 25,7 %	37 st, 11,7 %
Inte alls	34 st, 10,8 %	32 st, 10,2 %
<i>Antal svarande</i>	<i>315 st</i>	<i>315 st</i>

61 Uppskattad tidsåtgång dokumentation (språk)	
2022 Uppskattningsvis, hur mycket tid ägnar du i genomsnitt per vecka åt skriftlig dokumentation av den <i>språkliga</i> utvecklingen (hos förskoleklass-, årskurs 1-, årskurs 3-)eleverna i din klass det här läsåret (såsom elevernas aktuella utvecklings- och kunskapsnivå, eventuella stödbehov och insatser; i årskurs 1 och 3 inom ämnena svenska och/eller svenska som andraspråk)? Välj det alternativ som ligger närmast.	
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3	

	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	Totalt
Inte någon tid	17 st, 5,2 %	2 st, 0,6 %	1 st, 0,3 %	2,0%
Högst 0,5 timme per vecka	138 st, 42,2 %	61 st, 18,6 %	77 st, 23,5 %	28,1%
Mellan 0,5 och 1 timme per vecka	104 st, 31,8 %	115 st, 35,1 %	97 st, 29,6 %	32,1%
Mellan 1 och 1,5 timme per vecka	48 st, 14,7 %	81 st, 24,7 %	69 st, 21,0 %	20,1%
Mellan 1,5 och 2 timmar per vecka	9 st, 2,8 %	33 st, 10,1 %	46 st, 14,0 %	9,0%
Mellan 2 och 2,5 timmar per vecka	4 st, 1,2 %	13 st, 4,0 %	11 st, 3,4 %	2,8%
Mellan 2,5 och 3 timmar per vecka	3 st, 0,9 %	4 st, 1,2 %	8 st, 2,4 %	1,5%
Mellan 3 och 3,5 timmar per vecka	2 st, 0,6 %	9 st, 2,7 %	6 st, 1,8 %	1,7%
Mellan 3,5 och 4 timmar per vecka	1 st, 0,3 %	3 st, 0,9 %	1 st, 0,3%	0,5%
4 timmar eller mer per vecka	1 st, 0,3 %	2 st, 0,6 %	4 st, 1,2 %	1,1%
Jag undervisar inte i ämnena svenska och/eller svenska som andraspråk		5 st, 1,5 %	8 st, 2,4 %	2,0%
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st (656 st sista frågan)

62 Upplevelse av tidsåtgången (språk)				
2022 Hur upplever du tidsåtgången för din skriftliga dokumentation? (För Åk 1 och 3 är det här en följdfråga till alla förutom de som svarat "jag undervisar inte")				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
Den tid jag ägnar åt skriftlig dokumentation av (förskoleklass-, årskurs 1-, årskurs 3-)elevernas <i>språkliga</i> utveckling är:				
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	Totalt
- inte tillräcklig i förhållande till ändamålet	145 st, 44,3 %	65 st, 20,1 %	102 st, 31,9 %	31,7%
- tillräcklig i förhållande till ändamålet	175 st, 53,5 %	243 st, 75,2 %	183 st, 57,2 %	61,1%
- alltför omfattande i förhållande till ändamålet	7 st, 2,1 %	15 st, 4,6 %	35 st, 10,9 %	5,8%
<i>Antal svarande</i>	327 st	323 st (av 328)	320 st (av 328)	970 st

63 Uppskattad tidsåtgång dokumentation (matematik)				
2022 Uppskattningsvis, hur mycket tid ägnar du i genomsnitt per vecka åt skriftlig dokumentation av den <i>matematiska</i> utvecklingen (hos förskoleklass-, årskurs 1-, årskurs 3-)eleverna i din klass det här läsåret (såsom elevernas aktuella utvecklings- och kunskapsnivå, eventuella stödbehov och insatser; i årskurs 1 och 3 inom ämnena svenska och/eller svenska som andraspråk)? Välj det alternativ som ligger närmast.				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				

	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	Totalt
Inte någon tid	23 st, 7,0 %	4 st, 1,2 %	4 st, 1,2 %	3,2%
Högst 0,5 timme per vecka	157 st, 48,0 %	81 st, 24,7 %	76 st, 23,2 %	31,9%
Mellan 0,5 och 1 timme per vecka	83 st, 25,4 %	106 st, 32,3 %	92 st, 28,0 %	28,6%
Mellan 1 och 1,5 timme per vecka	45 st, 13,8 %	79 st, 24,1 %	71 st, 21,6 %	19,8%
Mellan 1,5 och 2 timmar per vecka	10 st, 3,1 %	30 st, 9,1 %	43 st, 13,1 %	8,4%
Mellan 2 och 2,5 timmar per vecka	3 st, 0,9 %	10 st, 3,0 %	16 st, 4,9 %	3,0%
Mellan 2,5 och 3 timmar per vecka	2 st, 0,6 %	6 st, 1,8 %	5 st, 1,5 %	1,3%
Mellan 3 och 3,5 timmar per vecka	2 st, 0,6 %	4 st, 1,2 %	9 st, 2,7 %	1,5%
Mellan 3,5 och 4 timmar per vecka	2 st, 0,6 %	2 st, 0,6 %	0 st, 0,0 %	0,4%
4 timmar eller mer per vecka	0 st, 0,0 %	1 st, 0,3 %	4 st, 1,2 %	0,5%
Jag undervisar inte i ämnet matematik		5 st, 1,5 %	8 st, 2,4 %	2,0%
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st (656 st sista frågan)

64 Upplevelse av tidsåtgången (matematik)				
2022 Hur upplever du tidsåtgången för din skriftliga dokumentation? (För Åk 1 och 3 är det här en följdfråga till alla förutom de som svarat "jag undervisar inte"*)				
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3				
Den tid jag ägnar åt skriftlig dokumentation av (förskoleklass-, årskurs 1-, årskurs 3-)elevernas <i>matematiska</i> utveckling är:				
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	Totalt
- inte tillräcklig i förhållande till ändamålet	136 st, 41,6 %	66 st, 20,4 %	101 st, 31,6 %	30,8%
- tillräcklig i förhållande till ändamålet	184 st, 56,3 %	245 st, 75,9 %	190 st, 59,4 %	63,0%
- alltför omfattande i förhållande till ändamålet	7 st, 2,1 %	12 st, 3,7 %	29 st, 9,1 %	4,9%
<i>Antal svarande</i>	327 st	323 st (av 328)	320 st (av 328)	970 st

65 Förändrad dokumentationsmängd	
2022 Har mängden skriftlig dokumentation som behöver göras i samband med elevernas språkliga och matematiska utveckling (för Åk 1, 3 och Spec; inom ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik) förändrats sedan garantin för tidiga stödinsatser infördes?	
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal	
Mängden skriftlig dokumentation har:	

	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	Totalt	Specialpedagogisk personal
- ökat mycket	56 st, 17,1 %	27 st, 8,2 %	37 st, 11,3 %	12,2%	68 st, 22 %
- ökat till viss del	132 st, 40,4 %	140 st, 42,7 %	128 st, 39,0 %	40,7%	139 st, 44 %
- inte förändrats	44 st, 13,5 %	58 st, 17,7 %	58 st, 17,7 %	16,3%	35 st, 11 %
- minskat till viss del	1 st, 0,3 %	2 st, 0,6 %	2 st, 0,6 %	0,5%	1 st, 0 %
- minskat mycket	0 st, 0,0%	0 st, 0,0 %	0 st, 0,0 %	0,0%	0 st, 0 %
Kan inte svara på det	94 st, 28,7 %	101 st, 30,8 %	103 st, 31,4 %	30,3%	72 st, 23 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st	315 st
Följdfråga till den som svarar "ökat mycket", "ökat till viss", "minskat till viss" eller "minskat mycket". Här kan du, om du vill, kort beskriva vilka delar i dokumentationen (i samband med elevernas språkliga och matematiska utveckling) som har tillkommit, förändrats eller försvunnit: _____					
<i>Antal frisvar</i>	61 st (av 189 möjliga)	24 (av 169 möjliga)	24 (av 167 möjliga)		62 (av 208 möjliga)

66 Bedömning av garantins fungerande						
2022 Hur väl fungerar garantin för tidiga stödinsatser för eleverna i din klass/skola enligt din bedömning?						
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal, rektor						
Garantin för tidiga stödinsatser fungerar: (obs: respondenterna svarar för sina respektive elevgrupper alternativt hela skolan)						
	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal pers	Rektor
- väl för samtliga elever	56 st, 17,1 %	81 st, 24,7 %	50 st, 15,2%	19,0%	56 st, 17,8 %	61 st, 25,3 %
- väl för en stor del av eleverna	76 st, 23,2 %	97 st, 29,6 %	103 st, 31,4 %	28,1%	170 st, 54,0 %	149 st, 61,8 %
- väl för en viss del av eleverna	97 st, 29,7 %	96 st, 29,3 %	100 st, 30,5 %	29,8%	72 st, 22,9 %	28 st, 11,6 %
- inte väl för någon elev	50 st, 15,3 %	17 st, 5,2 %	32 st, 9,8 %	10,1%	4 st, 1,3 %	1 st, 0,4 %
Vet inte	48 st, 14,7 %	37 st, 11,3 %	43 st, 13,1 %	13,0%	13 st, 4,1 %	2 st, 0,8 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st	983 st	315 st	241 st
Följdfråga till den som svarar "stor del", "viss del" eller "inte för någon". Här kan du, om du vill, kort utveckla ditt svar om att garantin för tidiga stödinsatser inte fungerar väl för samtliga elever i klassen/skolan: _____						
<i>Antal frisvar</i>	96 st (av 223 möjliga)	68 (av 210 möjliga)	65 (av 235 möjliga)		98 (av 246 möjliga)	63 (av 178 möjliga)

67 Förändrat arbete	
2022 Upplever du att arbetet med att undervisa elever inom det språkliga och matematiska området/inom ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik, alternativt ditt arbete med specialpedagogiska frågor, kopplade till elevers språkliga och matematiska utveckling, har förändrats sedan garantin för tidiga stödinsatser infördes läsåret 2019/20?	
Lärare i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3, Specialpedagogisk personal	
Arbetet med att undervisa elever:	

	Lärare i förskoleklass	Lärare i årskurs 1	Lärare i årskurs 3	< lärare totalt	Specialpedagogisk personal
- har helt och hållet förändrats på grund av garantin	6 st, 1,8 %	0 st, 0,0 %	4 st, 1,2 %	1,0%	2 st, 0,6 %
- har till stor del förändrats på grund av garantin	55 st, 16,8 %	20 st, 6,1 %	24 st, 7,3 %	10,1%	40 st, 12,7 %
- har till viss del förändrats på grund av garantin	129 st, 39,4 %	118 st, 36,0 %	118 st, 36,0 %	37,1%	155 st, 49,2 %
- har inte alls förändrats på grund av garantin	53 st, 16,2 %	72 st, 22,0 %	73 st, 22,3 %	20,1%	37 st, 11,7 %
Kan inte svara på det	84 st, 25,7 %	118 st, 36,0 %	109 st, 33,2 %	31,6%	81 st, 25,7 %
<i>Antal svarande</i>	327 st	328 st	328 st		315 st
Följdfråga till den som svarar "helt", "till stor del" eller "viss del". Här kan du, om du vill, kort beskriva hur du upplever att arbetet med att undervisa elever har förändrats på grund av garantin för tidiga stödinsatser: _____					
<i>Antal frisvar</i>	62 (av 190 möjliga)	37 (av 138 möjliga)	31 (av 146 möjliga)		76 (av 197 möjliga)
Följdfråga till den som svarar "inte alls". Här kan du, om du vill, kort kommentera varför du inte upplever att arbetet med att undervisa elever har förändrats på grund av garantin för tidiga stödinsatser: _____					
<i>Antal frisvar</i>	24 st (av 53 möjliga)	25 (av 72 möjliga)	15 (av 73 möjliga)		17 (av 37 möjliga)

68 Förändrad organisation	
2022 Har din skola genomfört några förändringar i organisation eller arbetssätt kring förskoleklass, lågstadiet och/eller den specialpedagogiska kompetensen på grund av att garantin för tidiga stödinsatser införts?	
Rektor	
Organisation eller arbetssätt har:	
- helt och hållet förändrats på grund av garantin	13 st, 5,4 %
- till stor del förändrats på grund av garantin	51 st, 21,2 %
- till viss del förändrats på grund av garantin	137 st, 56,8 %
- inte alls förändrats på grund av garantin	25 st, 10,4 %
Kan inte svara på det	15 st, 6,2 %
<i>Antal svarande</i>	241 st
Följdfråga till den som svarar "helt och hållet", "till stor del" eller "till viss del". Här kan du, om du vill, kort beskriva hur skolan förändrat organisation eller arbetssätt på grund av införandet av garantin för tidiga stödinsatser: - _____	
<i>Antal frisvar</i>	127 (av 201 möjliga)
Följdfråga till den som svarar "inte alls". Här kan du, om du vill, kort utveckla ditt svar om att skolan inte alls förändrat organisation eller arbetssätt på grund av införandet av garantin för tidiga stödinsatser: _____	
<i>Antal frisvar</i>	8 (av 25 möjliga)